

Kirken og homofili

1.

Denne skitse til studie er et forsøg på at opstille et antal temaer, som bør indgå i såvel studie af og stillingtagen til spørgsmålet om homofili. Temaerne angives i en rækkefølge, som i sig selv ikke er uvæsentligt for opbyggelsen af en sammenhængende argumentation frem mod et antal konklusioner.

2.

Denne skitse er præliminær, hvilket er en erkendelse af, at vi har tilstrækkelig indsigt til at kunne danne os en forståelse og en holdning til homofili, men samtidig er vores viden og indsigt foreløbig og åben for nye indsigter.

Forud for indledende bibelske studier

3.

Det er få bibelske tekster, som omhandler homofili. Alene udvælgelsen af de tekster, som skal danne grundlag for et studium, har stor betydning. En række kriterier for udvælgelsen må vægtes:

4.

Homofili er ikke i sig selv et tema i nogen bibeltekst. Homofili indgår overalt i en sammenhæng med andre temaer. Derfor må læsningen af teksterne altid fastholde, hvad er det egentlige budskab i teksten, og hvad siges indirekte og som konsekvens af hovedbudskabet om andre temaer.

5.

Ordene homofili, homoseksualitet, lesbisk, bøsse og lignende begreber, som kun er blevet anvendt i få hundrede år og først har opnået almindelig anvendelse i de seneste hundrede år, findes ikke i Bibelen. Bibelen og de semitiske folk var ikke kendt med homoseksualitet som en defineret seksuel orientering og livsstil. Derfor er det i sig selv en vanskelig opgave at identificere de bibeltekster, som kaster lys over det, vi i dag kalder homofili.

6.

De bibelske udtryk for seksuelle relationer og handlinger er ikke direkte og præcise i den grad, som moderne udtryk er det. Det er ofte antydningen, der bærer betydningen, og som derfor er åben for fortolkning. Det Gamle Testamente bruger f.eks. følgende udtryk for positive seksuelle relationer og handlinger: at kende, at omgås, at holde sig til, at have intim relation, at ligge med, at sove med, at gå ind til samt udtryk for negative seksuelle relationer og handlinger: at hore, at have unaturlig omgang, at bedrive utugt, at sprede benene.

7.

Først den jødiske og dernæst den kirkelige tradition har i skiftende tider benyttet sig af et udvalg af bibelske tekster og givet dem en fortolkning, som har haft afgørende betydning for opfattelsen af homofili. Uanset hvilken betydning vi i dag ville tillægge disse tekster, såvel

deres prioritering og den tolkning, der blev givet, bliver vi nødt til at studere de samme tekster og efterprøve deres budskaber og lade teksterne selv og ikke deres til en bestemt tid fastlåste fortolkning råde.

Indledende nytestamentlige studier

8.

Romerbrevet 1:26-27. Vedrørende konteksten

Afsnittet indgår i en længere beskrivelse, Rom. 1:18-2:16, af Guds vrede over menneskeslægtens syndighed og dens konsekvenser. Først, Rom. 1:19-23, beskrives den holdning, at Gud ikke har ladet menneskene være uvidende, men åbenbaret sin vilje for dem. I Rom. 2:13-15 fuldendes beskrivelsen, at selv hedninger, ved deres naturlige gode gerninger, viser, at Guds lov er i deres hjerter. Fra Rom. 2:17 går Paulus over til beskrivelsen af at jøderne har fået del i en mere omfattende åbenbaring af Guds vilje, og derfor er kravene til dem større. Denne holdning til folkene generelt er samme holdning, vi møder hos Paulus på Areopagus, Apg. 17:22-31, når han roser athenerne for deres gudsyndelse og indsigt, som grundlag for en forkyndelse af et budskab, som bygger ovenpå det grundlag, de allerede har i deres egen religiøse søgen. I Rom. 1:18-2:16 er konklusionen den, at trods Guds åbenbaringer, har menneskene ikke fulgt de indsigter, de har fået, men gået deres egne veje og valgt sig selv og skaberværket, som mål for tilbedelse og dyrkelse, fremfor Guds selv, Rom. 1:21-23. Grundsynden beskrives dermed identisk med grundsynden i 1. Mos. 3 og i Luk. 15:11-32, som et fravalg af Gud og en tilbedelse af skabelsen og sig selv. Tilbedelsen af skabelsen og sig selv frem for Gud klassificeres som afgudsyndelse.

9.

Romerbrevet 1:24, 26, 28. Overgivelsen

Guds handling med menneskene efter deres fravalg af ham er overgivelsen. Ordet overgivelse, παραδίδωμι, er nøgleordet i de tre afsnit, der beskriver konsekvenserne for menneskene. Ordet παραδίδωμι anvendes i flere sammenhænge om det, Gud gør, når Gud holder sig tilbage og tillader at andre kræfter og magter får frit spil. Det er f.eks. ordet παραδίδωμι, som Paulus anvender i nadverteksten i 1. Kor. 11:23 for at beskrive Jesu overgivelse, underforstået til døden og til Dødens magter. Παραδίδωμι, som i sin grundbetydning er at overgive, at give slip på noget, som gives til en anden, kan oversættes med overgive, overlade, udlevere, forråde, prisgive, at give ud. Paulus følger den jødiske forståelse, at overgivelsen er noget, Gud gør, dels som en selvvalgt begrænsning af sin magt, dels som en dom i sig selv og dels som en accept af, at mennesket kan vælge sine egne veje og derfor må høste de fulde konsekvenser af det valg. I Rom. 1: 24, 26, 28 er de tre afsnit med beskrivelsen af Guds overgivelse (1992 oversættelsen siger: prisgivelse) et resultat af manglende respons på Guds åbenbaring for hedningerne, som er beskrevet i Rom. 1:18-23. Afgudsyndelsen leder ikke automatisk til et etisk forfald, men Gud overgiver menneskene.

10.

Romerbrevet 1:24-25, 26-27, 28-31

De tre afsnit er bygget op omkring tre forskellige indgange til det i personligheden, der styrer mennesket. De tre psykologiske begreber hjerte, vers 24, lidenskaber, vers 26, og fornuft eller tanker, vers 28, og forfaldet p.g.a. afgudsyndelse på de tre områder, er indgangen til

beskrivelsen af, hvordan det etiske forfald ser ud. De tre afsnit kunne læses som parallelle afsnit, der alle har den samme pointe, blot i tre forskellige former. Det er dog næppe tilfældet. Det tredje afsnit, Rom 1:28-31, er det afsnit, som er holdt primært i generelle vendingen og er f.eks. sammenlignelig med Gal. 5:19-21, hvor tegnene på det syndige liv danner optakten til beskrivelsen af åndens frugter i Gal. 5:22.

11.

Romerbrevet 1:26-27

Teksten siger, at kvinder udskiftede deres naturlige omgang med den naturstridige uden nærmere angivelse af, hvad dét indebar. Beskrivelsen af mændene er mere omfattende og detaljeret. Det naturlige bliver defineret som mænds omgang med kvinder, og det ikke regulerede begær efter hinanden bliver angivet som en væsentlig faktor. Mændenes homoseksuelle adfærd betegnes som vildfarelse og skamløs. I sin kommentar til dette vers kalder Wesley det beskrevne et tegn på afgudsdyrkelse, idolatry. Afsnittet holdes hele vejen i imperfektum og aoristus, som oversættes med datid. Sidste sætning taler om, at en straf, som de fortjente, allerede er udløst. Dermed er der mulighed for at forstå teksten som en henvisning til en historisk begivenhed eller historisk periode, hvor afgudsdyrkelsen var kendt for at have netop de udtryk, som her beskrives med unaturlig omgang.

12.

Spiller på samtid og fortid

Der er dog næppe tvivl om, at Paulus med Rom. 1:26-27 henviser til den af alle jøder foragtede seksualpraksis i Romerriget. Prostitutionen var udbredt og accepteret, især i de højere samfundslag. Romerbrevet er skrevet i begyndelsen af Neros tid som kejser, og Nero er en af de kejsere, som var kendt for dels løsslupne fester, der kunne udvikle sig til sexorgier, med mænd, kvinder og dyr, og dels et krav om at blive tilbedt som gud, hvilket de kristne i Rom ikke ville og derfor blev genstand for de første systematiske forfølgelser og pinefulde henrettelser. Den religiøse tradition med tempelprostituerede er et stort kapitel for sig, og traditionen kan føres tilbage til forskellige frugtbarhedsreligioner indenfor Romerriget og forskellige kulturer før og udenfor Romerriget hos de orientalske folkeslag. Samfundet og ejendomsretten byggede på familiestrukturerne, men ved siden af de etablerede familiestrukturer kunne den romerske borger tage del i det religiøse og sociale liv ved åbent at frekventere de prostituerede ved templerne og badene. De prostituerede var i sagens natur fra lavere sociale samfundslag end de personer, de betjente, og der var ikke tale om ligeværdige forhold. Det var især unge, der gjorde tjeneste som prostituerede, og unge mænd eller drenge var særligt eftertragtede, måske p.g.a. det syn på kønnene, det havde domineret helt tilbage fra den græske antik, hvor kvinder blev betragtet, som mennesker, der var standset i deres udvikling på et lavere trind end mænd. For jøderne var den udbredte anvendelse af prostitution det ultimative tegn på afgudsdyrkelsen. Den forståelse havde jøderne med sig fra helt bestemte gammel testamentlige tekster og perioder i Israels historie. Paulus betragter og bedømmer således de seksuelle fænomener i sin samtid ved hjælp af den gammel testamentlige arv og dens tolkningshistorie, han som uddannet farisæer bærer med sig.

13.

1. Korintherbrev 6:9 og 1. Timotheusbrev 1:10

Selvom Rom. 1:26-27 er den primære nytestamentlige tekst om homofili, finder vi i synd- og lastekatalogerne i 1. Kor. 6:9 og i 1. Tim. 1:10 betegnelsen ἀρσενοκοῖται, som i den danske 1992 oversættelse angives med mænd, der ligger i med mænd. En anden oversættelse af samme ord er: drengekrænkere; dem, der skænder drenge. 1. Kor. 6:9 anvendes også

betegnelsen $\mu\alpha\lambda\alpha\kappa\omicron\iota$, som i sin grundbetydning er blød, sart, fin, og som kan oversættes med vellystdrenge, trækkerdrenge og horkarle. Det er rimeligt at antage, at de to skriftsteder hentyder til den i Romerriget kendte prostitution, som er af religiøs og social art.

Gammeltestamentlige studier

14.

Udvælgelsen og læsningen af homofilrelaterede gammel testamentlige tekster har i høj grad været bestemt af prioriteringer og tolkninger i Det Nye Testamente. Tre steder henviser Jesus til Sodoma, Matt. 10:15, 11:23-24 og Luk. 10:12. Alle tre steder sammenlignes Sodoma med byer, som ikke tager imod Jesu forkyndelse. Sodoma bliver et symbol på det værste oprør mod Gud, som Det Gamle Testamente fortæller. Der er ikke i Jesu henvisning nogen nærmere angivelse af, hvori Sodomias synd består. I Luk. 17:29 kommer det sidste citat af Jesus, hvor Sodoma omtales, her som en parallel til den sidste doms pludselige komme. Ganske sent i den nytestamentlige skrifsamling kommer to henvisninger til Sodoma, hvor Sodomias oprør mod Gud kobles til noget seksuelt. Det er i 2. Peter 2:4, 6-10, hvor syndigheden kaldes udsvævende, og Judas 6-7, hvor syndigheden kaldes utugt og unaturlige forbindelser. Ingen tvivl om at på nytestamentlig og oldkirkelig tid var Sodoma symbol for den værste syndighed og det største oprør mod Gud, hvor homoseksualiteten var tegnet frem for andre på dette syndige oprør. Det er rimeligt at antage, at Paulus i Rom. 1:26-27 tænker på Sodoma i sin afskrækkende henvisning til tidligere tiders afguderier med homoseksuel praksis og Guds straf til følge. Teksten om Sodoma er en vigtig tekst alene af den betydning, teksten tillægges i Det Nye Testamente og i den kirkelige tradition. Men set ud fra Det Gamle Testaments helhed, er det hverken rimeligt at tillægge teksten den store vægt eller at overhovedet begynde et gammel testamentligt studium af homofili med den tekst.

15.

I Det Gamle Testamente er homofili altid et forhold, hvor en mand har seksuel omgang med andre mænd. Homofili som forholdet mellem en kvinde og andre kvinder forekommer ikke noget sted. I Det Nye Testamente er det eneste sted, hvor kvinder tydeligt er nævnt, Paulus i Rom. 1:26, hvilket kan skyldes, at kvindelig homoseksuel praksis var kendt i Romerriget, selvom det ikke omtales i Det Gamle Testamente, men Paulus har altså ikke i Det Gamle Testamente direkte støtte for sit udsagn.

16.

Dommerbogen kapitel 19 - 21

I den version, de bibelske skrifter har nu, tilhører Dommerbogen sandsynligvis de ældste og mindst redigerede dele. Handlingen hører hjemme i den periode, hvor tolvstammefolket tager form i Palæstina. Situationen er ganske kompleks. I forhold til relationen mellem de tolv stammer, har skiftende stammer indflydelse på den fælles identitet, som til slut bliver resultatet, herunder også på udviklingen af det religiøse område. I forhold til relationen mellem de enkelte stammer og andre folkestammer i landet, skifter det fra gensidig accept og sameksistens til krige og etnisk udrensning. Dommerbogen skildrer historien med det religiøse aspekt i centrum og fremhæver, hvordan den sande jødiske religion efterhånden vinder frem og bliver fælles eje under det levitiske præsteskabets ledelse. Dommerbogen slutter med en lang og drabelig begivenhed, som medfører krise for folkets overlevelse som

tolvstammefolk endnu før, det er blevet endeligt etableret. I Dom. 19:22-28 har vi den begivenhed, som udløser alle de andre stammers fælles krig mod Benjamin stamme, og som til sidst er lige ved at udrydde Benjamin og dermed gøre en ende på tolvstammefolket. Den udløsende faktor består i sin korthed i, at Benjaminsitterne i byen Gibeon kræver en mand på gennemrejse, en levit, udleveret til seksuel omgang, altså homoseksuel omgang. Det sker imidlertid ikke. Derimod får Benjaminsitterne lov til at have seksuel omgang med den rejsendes konkubine eller medhustru, en judæer, som bliver genstand for gruppevoldtægt, hvilket hun sandsynligvis dør af. Manden på gennemrejse tager kvinden med sig hjem, hvor han parterer hende i tolv stykker, som sendes til skræk og advarsel om Benjaminsitterne til alle folkets tolv stammer. Konklusionen, Dom. 19:30, som udløser krigshandlingerne, er, at "aldrig har vi oplevet noget lignende siden udgangen af Egypten." Men hvad er syndigheden i denne beretning? Det siges ikke.

17.

Dommerbogen kapitel 19 - 21. Hvori består synden?

Beretningen i Dom. kap 19 - 21, også kaldet Benjaminsitternes skændselsdåd, er så gammel, at mange forhold, som ville have været fordømt på strengeste måde i senere perioder i Israels historie, hvor den jødiske religion som lovreligion har taget form, ikke bliver fordømt her. Der er ingen fordømmelse af: polygami; udlevering af jomfruelig datter til seksuelle ydelser; hævntogter og nedslagtning af mænd, kvinder og børn; ejendomsret over andre mennesker; tvangsudlevering og overdragelse af jomfruelige kvinder til anvendelse for avl af ny befolkning i fremmed område. Den eller de handlinger, som er igangsættende for hele dramaet, står forholdsmæssigt slet ikke i relation til de handlinger, som følger efter. Tekstens budskab er, at det var en smertelig nødvendighed at gennemføre disse handlinger overfor Benjamin stamme, fordi endnu vigtigere ting stod på spil. To afgørende forhold binder tekstens historie sammen og skaber den indre logik. Det drejer sig om kravet om den ubetingede gæstfrihed overfor hinanden, som er forudsætningen for opbygningen af tolvstammefolket, samt forbudet mod synkretisme, som viser sig i Benjaminsitternes ønske om seksuel omgang med både mænd og kvinder. Jewish Study Bible lægger i sin tolkning af dette sted vægt på, at Benjaminsitternes ønske om analt samleje er et udtryk for, at de vil ydmyge og undertvinge den, det går ud over, altså et udtryk for vold og et brud på gæstfriheden. Generelt kan det siges, at det, der virkelig står på spil i Dom. kap. 19 - 21, er næstekærligheden (blandt de udvalgte), sammenholdet mellem stammerne i tolvstammefolket og loyalitet overfor den eneste sande Gud.

18.

Religionskampene

Med indvandringen i Palæstina begynder århundreders kampe mod synkretismen og de fremmede guder, som andre folkestammer dyrker. Frugtbarhedsreligionerne udgør en særlig fare. Fra beduintilværelsen i ørkenen er israelitterne ført af Herren, Jahve, ind i landbrugslandet Palæstina. Herren har vist sin overlegenhed og styrke i opgøret med fjenderne og ulykkerne under ørkenvandringen. Ved folkets oplevelse af større rigdom og udviklet kultur hos de fastboende bysamfunds folk, er vejen banet for at åbne døren for de guder og religiøse skikke, som kan give israelitterne samme rigdomme i byerne og afgrøder på marken. De gammeltestamentlige eksempler på, hvordan elementer fra frugtbarhedsreligionerne finder vej ind i israelitternes gudsdyrkelse, er mangfoldige og strækker sig fra den tidligste tid og kulminerer hos de efterfølgende profeters sønderlemmende fordømmelse af dem.

19.

Kana'anæisk frugtbarhedskult

Fra de gammeltestamentlige tekster ved vi ganske meget om især den kana'anæiske religion, som var en frugtbarhedskult. Men også omfattende arkæologiske fund giver indsigt, f.eks. de omfattende fund fra Ugarit. Forståelsen er den, at menneskenes liv indgår helt og fuldt i årets gang, hvor kampen mellem mørkets magter, konkret solen og naturens liv viger i efteråret og vinteren, og lysets magter sejrer, konkret varmen og forårets frembrud mod sommer og høst. Bag naturens gang udspiller gudernes liv sig som et drama på liv og død. Nytårsfesten var for kana'anæerne årets helt store drama. Her skulle årets gang vendes, så de onde magter kunne dø, og de gode magter vinde sejr. Når de gode magter havde vundet, ville de befrugte jorden, så den kunne frembringe korn på marken og nye lam i hjorden. Opvækning af gudernes potens og parringslyst var væsentlig for at sikre, at et nyt forår kunne frembringe alt, hvad folket skulle leve af. Nytårsfesten blev fejret i hver en by, enten i templet eller udenfor byen på højene. Byens konge, som også havde præstelig status, skulle sammen med sin dronning personificere den mandlige gud, Ba'al, og den kvindelige gud, Anat, og foran de deltagende gennemføre kønslig forening, det himmelske bryllup. Med dette højdepunkt i kultdramaet blev alle deltagende indbudt til seksuel omgang med hinanden af enhver art. En byfest som et totalorgie tog form i de dage, hvor nytårskulten foregik. De seksuelle handlinger omfattede sex af hetero- og homoseksuel karakter og sandsynligvis sex med dyr. Guden Anat parrer sig med Ba'al, og ved den parring er hun i en kvies skikkelse. Nytårsfesten var årets største religiøse fest, men året igennem var der knyttet tempelprostituerede unge kvinder og mænd til de kana'anæiske helligsteder til den form for gudsdyrkelse, der bestod i, at besøgende ved helligstedet kunne opvække gudernes potens og befrugtningsevne med det forventede resultat, at velstand og rigdom ville vokse på marken og blandt alle levende dyr og mennesker. Guden Asheras tegn var pælen, som var rejst ved utallige helligsteder i hele Palæstina, Ashera-pælen, der var fallossymbolet frem for andre. (De græske Dionysosfester er i nogen udstrækning af samme art og betydning. Mens Israel er indlemmet i det Seleukidiske rige, er der eksempler på, at de græske Dionysosfester bliver tvangsindført i Jerusalem, hvilket hører til Danielbogens forståelsesbaggrund, Dan. 11:31-39.)

20.

Synkretisme i lovbøgerne

Den ældste lovbog og dens forløber, som Josias henviser til under den store reform i 2. Kg. kap 22 - 23, indeholder de første advarsler mod at tage elementer fra de andre religioner ind i israelitternes gudsdyrkelse. Advarslerne er omfattende og generelle i 5. Mos. 12:29 - 14:2. I 5. Mos. 16:21 ser vi forbudet med at rejse Ashera-pæle ved siden af israelitternes altre. I 5. Mos. 23:18-19 kommer forbudet, at israelitterne ikke må være helligskøger, hverken kvinder eller mænd. Disse første forbud er i den senere version af loven betydeligt mere detaljeret. 3. Mos. 18:3 indleder en lang liste om seksuelle forbud med ordene: "I må ikke bære jer ad, som man gør i Kana'an ... I må ikke følge deres skikke," og derefter følger de konkrete forbud. 3. Mos. 18:21-24 omtaler forbudet mod ofring af børn til Molok, sex med mænd og dyr samt forbud mod at kvinder byder sig til, så dyr kan parre sig med dem, og det hele afrundes med henvisning til, at alt dette er skikke, som folkene i landet praktiserer. 3. Mos. 20:10-16, 19-20 omfatter dom over dem, der har sex med nærbeslægtede, f.eks. med søstre, svigerdøtre, stedmødre, mostre, fastre og tanter, der fældes dom over mænd der har samleje med mænd, som man har samleje med kvinder, hvordan det lige skal forstås (?), og dom over mænd, som har seksuel omgang med dyr, og over kvinder, som byder sig til, for at dyr skal parre sig med dem. Ud over disse forbud og domsord mod bestemt seksuel adfærd findes et antal love, som angår ægteskabet og brud på det. De nævnte seksuelle forbud gælder altså ud over kravene til

ægteskab. Disse love skal ses på baggrund af den frugtbarhedskult, som er til stor fare for israelitternes overlevelse. Forbudene er et værn mod israelitternes deltagelse i eller efterligning af frugtbarhedskulten. Et yderligere tegn på, at disse skriftsteder har afguderiet som baggrund, er det forhold, at det ikke så ofte anvendte udtryk, vederstyggelighed, bliver brugt i både 3. Mos. 18:22 og i 3. Mos. 20:13. Vederstyggelighed er gengivelse af det hebraiske תועבה og det i septuaginta græske βδελυγμα. Udtrykket vederstyggelighed er almindeligvis i hele Bibelen sat i forbindelse med afgudsdyrkelse og skikke, som udøves for at tilbede andre guder. Udtrykket fik især sin betydning efter at Antiokus IV Epifanes i år 168 f. Kr. indtog Jerusalem, opstillede en Zeus statue i templet, indførte prostitution i templet, indførte faste Dionysosfester og udstedte dødsstraf både over dem, der fortsat tilbad Herren, Israels Gud, og over dem, der ikke deltog i de græske kultfester. Detaljeret beskrivelse findes i 1. Makk. 1:54-64 og 2. Makk. 6:1-9 og i Dan.11:31, 12:11. Et andet omen meget begrænset område, hvor vederstyggelig og afskyelig anvendes er i forbindelse med forbudene mod at spise bestemte ting, 3. Mos. 11:10-23. Her anvendes det hebraiske טמא mens septuaginta gennemgående anvender βδελυγμα. I Mark. 7:14-23 parallel Matt. 15:10-20 erklærer Jesus alt spiseligt, som mennesker indtager, for rent og omdefinierer urenhed til det, der udgår fra hjertet.

21.

Synkretismen hos israelitterne

Omkring den store lovbog, som vi finder indeholdt i 5. Mosebog, og den akkumulerede version af samme lov i de første mosebøger, kan vi ikke se, at disse love har spillet nogen større rolle under indvandringen i Palæstina eller under kongedømmets tid frem til Josias reform i 622. Tværtimod ser vi talrige eksempler på, hvordan kana'anæernes religion trænger ind i israelitternes gudsdyrkelse. Måske har vi allerede i 1. Sam. 2:22, før templet i Jerusalem er bygget, at kvinder gør tjeneste som helligskøger ved åbenbaringsteltet foran pagtens ark. Salomo åbner, via kvinderne i sit harem, i 1. Kg. 11:1-8, for de fremmede guder og deres skikke. Under Kong Rehabeam er der mandlige helligskøger i landet, 1. Kg. 14:22-24, og hans efterfølger Kong Asa driver dem ud af landet, 1. Kg. 15:12, hvilket dog ikke helt lykkes, og Kong Joshafat må igen gøre indhug blandt mandsskøgerne, 1. Kg. 22:47. Under Josias reform fjernes rummene i templet i Jerusalem, hvor helligskøgerne har holdt til, 2. Kg. 23:7.

22.

Profeternes domfældelse

Overfor denne åbning for frugtbarhedsreligionernes skikke træder profeterne frem med sønderlemmende kritik og domfældelse. Her nævnes kun skriftsteder, som direkte omhandler dom over religiøse skikke af seksuel karakter: Amos 2:7, Hoseas 9:1, 4:12-14, Mika 1:7 og Jeremias 5:7. Fra denne begyndende kritik tager profeternes forkyndelse mere og mere form af et billedsprog, som henter sit indhold fra de seksuelle skikke, som frugtbarhedsreligionerne har lært israelitterne. Synkretismen bliver i profeternes forkyndelse den afgørende årsag til, at ulykkerne vælter ned over folket og til sidst, efter den store katastrofe, leder folket i fangenskab i Babylon. Hoseas 2:4-4:14 er et klassiske eksempel på dette billedsprog, hvor Israel sammenlignes med en kvinde, som har seksuel omgang med andre guder. Hor er en samlet betegnelse for enhver nærkontakt med andre religioner og guder. I tiden lige før Jerusalems endelige fald profeterer Ezekiel fra Babylon om den katastrofe, som er nært forestående. I den lange tale i Ez. 16:1-58 udvikler Ezekiel billedtalen om Israels fald til en næsten vulgær tale. Israel beskrives som en kvinde, der vokser til modenhed, vers 7, hvilket vil sige med faste bryster. Israels afgudsdyrkelse sammenlignes med kvinden, der spreder

benene for enhver, vers 25, og værst er hendes sex med egypterne, vers 26, med deres store lem. Forkyndelsen af frelsen, som følger umiddelbart i forlængelse af billedet, Ez. 16:59-63, er forkyndelsen af Herrens tilgivelse og trofasthed, når han tager kvinden til sig igen og ægter hende og lever med hende til trods for hendes syndige handlinger. Ezekiel er helt på linie med den 130 år yngre Hoseas, som med sit eget liv personificerede den profetiske billedtale ved at tage en helligskøge til sig, Hos. 1:2-9, og leve sammen med hende og få børn, selvom hun var ham utro med sin prostitution, Hos. 3:1. Dermed var Hoseas eget ægteskab, som han var trofast mod, et konkret billede på Herrens trofasthed mod Israel, der, som horekvinden, lå i med hvem som helst. Den lidt senere Esajas anvender det samme billede af Israel, som den troløse kvinde, der bliver taget til nåde, se Es. 50:1 og 54:1,5-6. Se også Es. 57:3-8.

23.

Profeterne forudsiger Sodoma

Profeterne ser afgudsdyrkelsen i frugtbarhedsreligionernes form som den direkte årsag til Israels politiske og sociale forfald, og de forkynder dom over folket. Jerusalems totale destruktion og deportationen af dem, der ikke nåede at flygte eller blev dræbt, er den største tragedie, som kunne overgå Herrens folk. Herren selv er detroniseret i og med at templet er jævnet med jorden, og folkets rest er ingenting, fordi alt, der har med identitet, kultur og religion at gøre, ikke længere findes. Eneste udvej er, at Herren skaber en ny begyndelse, men det kan folket ikke se, før en ny generation vokser frem med nye visionære ledere. Profeterne ser i dette forløb, at historien om Sodoma gentages. Sodoma, som i tiden før Jerusalems fald, er en sagnby, ingen ved hvor var og ingen siden har fundet spor af, havde netop det samme frafald, som profeterne ser, og oplevede den samme skæbne, at blive totalt udsluttet som følge af frafaldet fra Herren. Profeternes anvendelse af Sodoma til skræk og advarsel har vi i: Amos 4:11, Esajas 1:10, 3:9, Sefanias 2:9, Jeremias 23:14, 49:18, 50:40, Klagesangene 4:6 og Ezekiel 16:16.

24.

1. Mosebog 18:16-28 Sodoma

Den version, vi har af beretningen om Sodoma i 1. Mos. 18:16-28, er samlet *efter* profeternes forkyndelse af Sodoma og i tiden for det jødiske folks genopståen efter det babylonske eksil. Reformerne under Ezra og Nehemias, hvor jødedommen fødes som en lovreligion, giver, stort set, de gammeltestamentlige tekster deres blivende form og indhold. (For at give en yderligere fornemmelse af det religiøse miljø og hvilke farer, folket står overfor m.h.t. at blive sammenblandet med andre folk og kulturer og dermed gå i opløsning, se Ezra kap. 10 om tvangsopløsning af de blandede ægteskaber. Det er i det miljø og i den situation i folkets historie, at beretningerne om Sodoma og også beretningen om Onan, der spilder sin dyrebare sæd i stedet for at sikre folkets vækst, har fået deres endelige form og frem for alt, deres placering i jødernes teologi og tradition). 1. Mos. 18:16-28 er derfor fortalt såvel med baggrund i den urgamle Jahwistiske beretning som i det forfald forud for eksilet, hvor de få undslap udsluttelsen og måtte drage i fangenskab, samt med adresse til den nye tid efter eksilet, hvor synkretisme og afgudsdyrkelse igen blev en trussel mod folket. Der er mange elementer i 1. Mos. 18:16-28, som spiller på de parallelle perspektiver. I 1. Mos. 18:22-33 er det Abraham og ikke Herren, der går foran i det at vise forståelse og barmhjertighed mod Sodoma. I første omgang, 1. Mos. 18:22-33, får vi ikke noget at vide om, hvori sodomitternes synd består, blot dette, at de ikke er retfærdige. I næste del af teksten, 1. Mos. 19:1-9, udspiller sig den scene, at to gæster i byen får husly hos Lot, og i nattens løb vil byens mænd have de to gæster til at komme ud og deltage i seksuel omgang med dem. For at forhindre dette tilbyder Lot, at hans to jomfruelige døtre kan træde i de to gæsters sted. De to gæster

viser sig at være Herrens engle, som beskytter Lot og hans døtre mod sodomitternes intentioner. Der sker altså ingenting. Sodomaberetningen er et langt stykke en parallelberetning til den noget længere beretning i Dom. kap 19 - 21, hvor det ikke bliver ved de syndige intentioner, men udvikler sig til en langt større katastrofe end i Sodoma. Som i Dom. kap 19 - 21 må vi spørge, hvad er budskabet i Sodomaberetningen? Der er jo en del syndighed, som står uimodsagt, f.eks. Lots hensigt at udlevere sine to døtre til voldtægt, og de to døtres beruselse af Lot, så de kan dyrke sex med ham og blive gravide og få deres egne børn, 1. Mos. 19:29-38. Budskabet om altid at være gæstfri er klart en af tekstens vigtige pointer, hvilket ganske givet ligger bag Hebræerbrevets udsagn om gæstfrihed og besøg af engle i Heb. 13:1. Mændene i Sodoma, alle som en, har til hensigt at have seksuel omgang med de to gæstende mænd, 1. Mos. 18:4-7. Hvis mændene, alle som en, havde været homoseksuelle i den forstand, at de kun havde sex med mænd og ikke med kvinder, så ville bysamfundet Sodoma ikke kunne bestå. Beskrivelsen af Sodoma er betydeligt mere sammenlignelig med den situation, israelitterne oplevede i deres overlevelseskampe med de kulturer, der var præget af frugtbarhedsreligionernes mangeartede seksuelle udskjelser. Sodomitternes hensigt, at ville gennemtvinge analt samleje med de to gæstende mænd, ser Jewish Bible som en måde at ydmyge de to og fremtvinge deres egen kultur og religions overlegenhed på. Teksten om Sodoma hører såvel i senjødedommen som i størstedelen af kirkens historie til en hovedtekst i fordømmelsen af homoseksualitet. Det er en betydning, som teksten har fået, fordi den akkumulerer hele Israels kamp mod afguderiet, og på nytestamentlig tid tillige er et symbol på den seksuelle praksis, inklusiv homoseksualitet, som i Romerriget kendetegner en religiøsitet, der leder til Romerrigets korrupsion og indre forfald.

25.

Positiv omtale af seksuel lidenskab i Det Gamle Testamente

Selvom de fleste udsagn om sex i Det Gamle Testamente er negativ, er der bestemt positiv omtale af sex og seksualitetens gave. Forståelsen er den, at naturens gang og opretholdelse er Herrens gave og omsorg. Det har ingenting med sex at gøre. Seksualiteten er imidlertid Herrens idé og gave til menneskene. Højsangen er en beskrivelse og værdsættelse af den menneskelige seksualitet uden sakrale undertoner. Samtidig er Højsangen et billede på forholdet mellem Herren og hans folk. Det erotiske spil, den seksuelle tiltrækning og lyst i en klar menneskelig form har værdi i sig selv som Herrens gave til sin skabning. Samtidig er det seksuelle og den erotiske leg et billede på Herrens kærlighed til folket. I Højsangen er Herren den forelskede, hvis lidenskabelige kærlighed bliver positivt gengældt, mens f.eks. Hoseas fremstiller Herren, som den forelskede, hvis kærlighed ikke bliver gengældt, men lagt for hånden og latter.

Hvordan kan vi forstå seksualiteten?

26.

1. Mosebog 1:26-28

Forståelsen af mennesket er tæt forbundet med forståelsen af menneskets tilblivelse. Den teologisk veludviklede skabelsesberetning i 1. Mos. 1:26-28, parallelt i 1. Mos. 5:1-2, samler hele den Præstelige tradition i nogle særdeles værdibærende udtryk. Gud skaber mennesket i sit billede til sin lighed. I Hebraica udtrykkes det med בצלמנו, i vores billede, og בדמותנו, til vores lighed. Septuaginta siger κατ εικονα ημετεραν, efter vores billede, og καθ ομοιωσιν,

til vores lighed. Det dobbelte aspekt i gudsligheden angiver, at der er noget i mennesket, som i menneskets konstitution er formet og har fået indhold efter Gud, og der er noget i mennesket, som er skabt med den hensigt, at det skal kunne komme til at ligne Gud. Kirkefædre lærer, f.eks. Gregor af Nyssa, at der er såvel en kropslig som en sjælelig/psykisk dimension, der skal kunne tage form og indhold efter Gud. Skabelsen af mennesket *i* Guds billede (den afsluttede og umiddelbare lighed) og *til* Guds lighed (den potentielle og i fremtiden mulige lighed) har sin fortsættelse i Guds velsignelse af menneskene, når han siger, at de skal פרו, blive frugtbare, og רבו, ekspandere og gøre større, og ונמלאו, opfylde potentiale. Septuaginta siger Αυξασθε, bliv frugtbar, og πληθυνεσθε, forøg og gør større, og πληρωσατε, fuldend. Irenæus skriver i sin kommentar til denne tekst, at mennesket er skabt som en lille skabning, der nødvendigvis må vokse og forøge sit kropslige og sjælelige potentiale, så den lille skabning kan blive det voksne, det fuldendte menneske, der i sin helhed er et billede af Gud. Gregor af Nyssa skriver i en prædiken om dette vers, "at der er tale om en dobbelt vækst, kroppens og sjælens. Sjælen vokser ved at indhente kundskaber, som leder til fuldkommenhed. Vort indre menneske skal strække sig mod Gud, ligesom Paulus glemte det, der lå bag ham og strakte sig fremad, Fil. 3:12." Et ligeså vigtigt aspekt i forståelsen af menneskets tilblivelse er beskrivelsen af, at Gud skabte menneskene som hankøn og hunkøn. Hebraica skriver זכר, mandligt, hankøn, og נקבה, kvindeligt, hunkøn. Septuaginta skriver αρσεν, mandligt, og θηλυ, kvindeligt. Både den hebraiske og den græske tekst anvender ord, som fremhæver, at det er det mandlige og det kvindelige, som i sig selv har sin kilde i Gud, når menneskene (pluralis) skabes i hans billede til udvikling og vækst frem mod større lighed med ham. Med ordvalget ser vi menneskene samlet som bærere af Guds billede, hvori både det mandlige og det kvindelige er, men nødvendigvis ikke sådan, at kun mænd er bærere af det mandlige eller at kun kvinder er bærere af det kvindelige. (Den ældre Jahwistiske kilde anvender de almindelige og præcise ord for mand אִישׁ og kvinde אִשָּׁה, Septuaginta skriver ανδρως og γυνη i 1. Mos. 2:22-23, så ordvalgene i 1. Mos. 1:26-28, 5:1-2 har deres egen betydning.) Menneskene består af mænd og kvinder, men mænd har også kvindelige egenskaber og træk, og kvinder har også mandlige egenskaber og træk, hvilket helt fysisk kan beskrives ved, at selvom mænd producerer mest testosteron, så producerer de også østrogen, og selvom kvinder producerer mest østrogen, så producerer de også testosteron. Den ene Gud, der i sig selv fuldt ud udstråler mandlighed og kvindelighed, er det billede, som både mænd og kvinder skal finde sig selv i og kunne udvikles til at være bærere af, såvel det mandlige som det kvindelige. Endelig efterlader ordvalget, at selvom skabningen er færdig og fuldendt som skabelsesakt, så er skabelsen en igangværende proces, der fortsætter til målet er nået. Det gælder også menneskets seksuelle dimension.

27.

Paradiset og syndefaldet

Den paradisiske tilstand i 1. Mos. 2:4a-3:24 beskriver, hvordan menneskenes relation til Gud Herren skulle være betingelserne for, at menneskene kunne leve og udvikles til deres rette bestemmelse. Det vil sige, at også menneskets seksualitet havde de rette betingelser i relationen med Gud Herren. Fællesskabet med og spejlingen i Gud Herren var de betingelser, hvor sand mandlighed og kvindelighed kunne tage form. Med syndefaldet, hvor vi forenklet kan sige, at menneskene vælger sig selv og deres egne evner, brydes fællesskabet med Gud Herren, og menneskenes fremtid er dermed underlagt andre betingelser. Irenæus tolker det således, at menneskenes vækst standser, og menneskene bliver forkrøblede i forhold til deres i skabelsen givne potentiale. Den første umiddelbare konsekvens af syndefaldet er, at

menneskene bliver skamfulde over, at de er nøgne. Menneskene oplever ikke deres egen krop, som naturlig, men skammes over den. De må binde noget om livet for at skjule sig, måske især skjule kønnet, og de bliver skamfulde over at skulle møde Gud Herren. Paulus konstaterer blot, at sådan er det, i 1. Kor 12:23b; blufærdigheden over kropsdele er en del af det at være menneske. En af de yderligere konsekvenser af syndefaldet er, at relationen mellem menneskene bliver underlagt magt og begær. Magt og begær er ikke i sig selv hverken negative eller positive udtryk, men når magt bliver til magt over den anden, og begær bliver til begær efter den anden, så er magt og begær destruktive kræfter. Vi skal senere se, hvordan Paulus taler om kærligheden (drivkraften i det kristne menneskes liv) i direkte modsætning til magt og begær (syndens konsekvens).

Hvordan kan vi forstå den seksuelle udvikling?

28.

Psykologisk beskrivelse

Den udviklingspsykologiske indsigt, vi har i dag, giver stor indsigt i menneskets udvikling i al almindelighed, og absolut når det gælder personlighedsdannelsen, socialiseringsprocessen og udviklingen af seksualiteten. Det hele hænger sammen. Når det gælder udviklingen af personligheden seksuelt, så er der almen accept af, at mennesket fysiologisk og psykisk har nogle arvemæssige betingelser, som kan knyttes til XX kromosomet for kvinders vedkommende og XY kromosomet for mænds vedkommende. De fysiologiske og grundlæggende psykologiske forhold kan beskrives ud fra genetiske og hormonelle faktorer. Ud over den fysiologiske arv spiller de sociologiske og kulturelle forhold også en stor rolle. Med de sociologiske og kulturelle forhold tænkes på det samlede miljø, hvor et menneske kommer til verden og påbegynder sin udvikling i samspil med de personer og de værdier, som hele miljøet omkring udgør. Vi ved, at barnets evne til identifikation er meget vigtig for personlighedens udvikling. Ligeledes rolletagning og rollespil. Barnet begynder ganske tidligt at identificere sig med de omgivende voksne. I den identifikation vil de roller og de træk, som hører til bestemte roller, være afgørende for, om det nye menneske kan føle sig tilpas og tryk i den pågældende rolle. Identifikationen med en rolle betyder også, at andre roller, som det nye menneske måske ikke kan identificere sig med, bliver modspillere. Indsigten i de komplicerede forhold, der leder til personlighedsdannelsen på det seksuelle område, har været kendt langt tilbage i tiden, så blandt andet det antikke, græske teaterstykke, Kong Ødipus, kan beskrive den unge dreng, der identificerer sig med sin fars mandighed for at opnå sin mors kærlighed, og i dette spil mellem faderen og moderen, der allerede har deres identitet som mand og kvinde, formes den unge drengs personlighed til en mandlig identitet. Tilsvarende vidste man i det antikke Grækenland, at den unge pige identificerede sig med sin mor og efterlignede hende i alle hendes funktioner og væsen for at opnå faderens kærlighed, og helst gerne vinde kærligheden i konkurrence med moderen. Konklusion: Identifikationen er afgørende på udviklingen af menneskets personlighed og er bestemt afgørende for udvikling af henholdsvis den mandlige personlighed og den kvindelige personlighed.

29.

Irenæus om den fortsatte skabelse af mennesket

Irenæus tolker skabelsesberetningerne således, at Gud Herrens skabelse af mennesket i sit billede og til sin lighed var en initierende handling, en begyndelse. Skabelsen fortsætter i den Paradisiske tilstand i nær relation til Gud Herren, men også i den interne relation, hvor

menneskene relaterer til hinanden. Der er nogle ting, endda nogle særdeles væsentlige ting ved det at være menneske, som Gud Herren har betroet til menneskene selv at udvikle og give hinanden. Det ligger i Gud Herrens myndiggørelse af mennesket og inddragelse af mennesket i opgaven at forvalte og administrere skaberværket, herunder sig selv som en del af skaberværket, Sl. 8:6-9. Det område, frem for andre, hvor Irenæus tydeligt ser, at noget af menneskets afgørende tilblivelsesproces er lagt i hænderne på mennesker, og ikke i Guds, er sprogets tilblivelse og for det enkelte menneske sprogets tilegnelse som en væsentlig del af personlighedsdannelsen. Sprogene er ligesom kulturerne skabt af mennesker og formidlet af mennesker. Sproget er så afgørende en del af det at være menneske, at vi ikke opfatter et menneske uden sprog som et helt menneske. Vores tankeprocesser og perceptionsprocesser betjener sig af det sprog, vi har taget til os fra andre mennesker. Irenæus konstaterer, at mennesket ikke er færdigskabt, hverken når Gud Herren har skabt mennesket, eller når et menneske fødes. Først når mennesket har gennemgået den proces, det er at identificere sig med en given kultur og sprogverden og værdisæt, er mennesket blevet menneske. Irenæus ser i 1. Mos. 2:19-20 Gud Herrens overdragelse af kompetence og ansvar i det forhold, at Gud Herren leder alle skabte, levende væsener hen til mennesket, for at mennesket skal give navne til dem alle, identificere hele skabelsen med sit sprog. Ligeledes i den sidste af de store Urhistorier, 1. Mos. 11:1-9, består Herrens frelseshandling i, at han stiger ned i Babeltårnets tid og overgiver menneskene til en fremtid i de forskellige sprog og kulturer, 1. Mos. 11:7-8. Når Jakobsbrev 3:1-12 beskriver helliggørelsen, er det påfaldende, så stor betydning han tillægger helliggørelsen af menneskets sprog, her angivet som tungen og tungens magt. For Jakobsbrev er sproget identisk med det aller inderste i personligheden, det styrende i mennesket. Sprogene og kulturerne eksemplificerer det forhold, at mennesket er mere end arv og gener og automatisk udvikling af det, der ligger skjult i arven. Med indsigten i udviklingspsykologien ser vi en mængde områder, hvor mennesket er fuldt integreret i et miljø og et antal menneskelige relationer, som er helt afgørende for menneskets udvikling. Når Jesus opvækker Lazarus fra graven, er det værd at bemærke, at selvom Jesus er den, der udfører det frelsende under, så overlades den opgave til disciplene, at løse Lazarus og sætte ham fri, Joh. 11:44. Med denne handling myndiggør Jesus kirken i dens mellem menneskelige psykosociale funktioner. Disse bibelteologiske aspekter omkring menneskets personlighedsdannelse er i god harmoni med de aspekter, vi kender fra moderne psykologi. På den baggrund kan vi sige, at også det seksuelle område og dannelsen af identiteten som mand og kvinde er et område af menneskets personlighed, hvor der i tillæg til den fysiske arv bestemt er en del, som er afhængig af de sociale og kulturelle forhold, mennesket bliver til i. Forholdet mellem den fysiske arv og den, efter fødselen udviklede seksuelle identitet, kan måske forenklet beskrives ved at sige, at den fysiske arv består af seksualdriften, skabertrangen, libido, og den efter fødselen udviklede seksuelle identitet giver retning, adfærdsmønstre og normer. Seksualdriften søger et objekt at rette sin længsel imod.

30.

Sprog og seksualitet

Fra det sproglige område ved vi, at mennesket i dets udvikling gennemlever en sproglig latent periode. Det er der, hvor modersmålet indlæres, sprogtonen sætter sig, og hvor personen i det hele taget tager sproget til sig på en måde, så personens sprog bliver identisk med personligheden. Mennesket er en begrænset tid i den periode. Det er en periode, der former personen for livet. Hvis ikke mennesket får et sprog i den periode, får mennesket aldrig et sprog. Selvom mennesket senere i livet kan lære et eller flere fremmede sprog, så bliver intet af det senere lærte af samme karakter og i samme integritet med personligheden, som det, eller de sprog, der indlæres i den første latente periode, hvor modersmålet dannes. (En speciel

indsigt i den komplekse sammenhæng mellem hjernens sprogcenter og det fra kulturen adapterede sprog har vi fået fra behandlingen af apopleksi. Det viser sig, at apopleksi i hjernens sprogcenter ikke alene kan ødelægge eller hæmme personens sprog, men i nogle tilfælde ændre sprogtonen og dialekten, hvilket normalt ikke er muligt efter barndommen, og i hvert tilfælde ikke ved simpel indlæring.) På tilsvarende måde med seksualiteten. Dannelsen af den kønslige identitet sker ganske tidligt i personligheden, lang tid før personen er istand til at gennemføre nogle seksuelle handlinger. Perioden, hvor den kønslige identitet dannes, afsluttes på et tidspunkt, hvorefter det ligger udenfor personens egen vilje og formåen at forandre de grundlæggende karaktertræk, som udviklingen af den seksuelle identitet har medført. Når seksualdriften vækkes og vokser, som led i den fysiologiske og hormonelle udvikling, er den personlige identitet dannet, inklusiv den seksuelle identitet. Sprogets og seksualitetens dannelse er to områder, hvor det, der dannes, ikke automatisk er vokset ud af arvemassen, men når det er dannet, er begge områder en naturlig del af mennesket, hvis man kan tale om, at det er naturligt at være dansk, svensk, mandlig, kvindelig og alt derimellem.

31.

Inkarnationen, sproget og seksualiteten

Den menneskelige, kulturelle del af sprogene og seksualiteten giver perspektiv til inkarnationens under. Guds menneskebliven i Jesus Kristus begrænsede sig ikke til, at Gud blev ét med sit eget skaberværk. Han blev også ét med én bestemt sproglig kultur, og i den blev Guds ord formidlet af ham, som selv er Ordet, Logos. Den udenfor kulturene og skaberværket usynlige Gud, Logos, benytter sig af de menneskeskabte kulturer til selv at fremtræde i verden og til at tale kulturernes sprog, så det for os bliver Livets Ord. Ligeledes bliver Gud, som både er mandlig og kvindelig i sin natur, sandt menneske og dermed også seksuelt menneske i manden Jesus fra Nazareth, og i denne proces at blive menneske, har de kvindelige og mandlige træk, som Maria og Josef og hele det sociokulturelle miljø i hans omgivelser, haft betydning for Gud i hans forening med det menneskelige i inkarnationen. Den teologiske arv fra Nicea 325 fastholder, at Kristi to naturer, hans guddommelige og menneskelige natur, blev forenet i inkarnationen og er uadskillelige. Derfor er det kristen lære, at Kristus for altid vil rumme den personlighed, som i sig har optaget elementer fra det sociokulturelle miljø, inklusiv seksuelle værdier og orientering, som formede hans personlighed, da han blev født og voksede op og blev menneske, som trosbekendelsen detaljeret siger.

32.

Gud er ikke kønsneutral

Menneskene skabt som hankøn og hunkøn er en spejling af Gud, og kun når begge dele er tilstede, er spejlingen af Gud fuldstændig. Han er Faderen, hvilket Jesus har lært os og givet os. Hans faderskab udelukker ikke, at Gud også er moder, selvom der ikke noget sted i Bibelen er eksempler på, at Gud kaldes moder. Gud er dog fuldt ud en moder, der bærer nyt liv i sig og føder liv og giver, at nyt liv bliver født. Gud som moder har typiske kvindelige egenskaber, som ømhed, nærhed og omsorg. Det gør ikke hans Faderskab mindre. Jesus Kristus, Gud søn, er mand. Men han bærer også kvindelige træk, som i den kirkelige tradition har gjort det naturligt at kalde Kristus en moder, f.eks. i en af de mange bønner om Guds moderlighed, som Anselm bad omkring år 1100, og som nu findes i Metodistkirkens liturgibog: "Jesus, Herre, er du ikke også Moder? Ville en moder ikke være én, ligesom en høne, der samler sine kyllinger under sine vinger? I sandhed, Herre, du er min Moder! Amen."

33.

Medskaber

I Metodistkirkens ritual for dåb af børn indgår flere elementer, som afspejler den teologi, at mennesket ikke er færdigt, når det er født. Menighedens rolle, som fællesskab omkring barnet og dets nærmeste familie, understreges i den første tale til menigheden om det betroede ansvar, som dåbshandlingen medfører, for at menigheden kan være et gunstigt opvækstmiljø for barnet og til støtte for familien. Bønnerne afspejler det syn på barnet, at det er aktivt og i et samvirke med Gud om det, at tage den kristne tro til sig. I den afsluttende bøn for barnet bedes om, at Gud må gøre barnet til medskaber på sit eget liv. Heri medgives, at alt ikke blot er arv, og mennesket er ikke blot en marionet, som skal aktiveres af udefra- eller indefrakommende kræfter. Mennesket indgår i en dynamisk proces med Gud og sine omgivelser, og derfor er bønnen, at barnet selv må være aktiv og kreativ i den proces frem mod større modenhed som menneske og kristen.

34.

Hvad homoseksualitet sandsynligvis ikke er

Forklaring på homoseksualitet har været forsøgt givet med henvisning til genetisk disponering eller mutationer af arvemassen. Med det, vi ved om evolution, er det næppe en sandsynlig vej at finde genetisk betingede egenskaber, som hæmmer forplantning, som forklaring på homoseksualitet. Det er rimeligt at antage, at den slags genetisk kode ville være uddød få generationer efter, at den var opstået. Forsøg på at finde genmutationer må begrænse sig den forstilling, at mutationer skal kunne opstå indenfor et enkelt eller ganske få generationsled, hvilket ikke stemmer overens med, hvad vi i øvrigt ved om muteringer. Da homoseksuelle kun reproducerer sig selv i begrænset omfang, kommer stort set alle homoseksuelle fra heteroseksuelle. Hvis tanken om mutering eller genetisk disponering skal holde, må man forestille sig, at en disponering for homoseksuel adfærd ligger skjult i mange, måske alle mennesker, og at bestemte faktorer er udslagsgivende, for så praktisk taget at uddø hos dem, der lever et liv som homoseksuelle. Det er en meget svær tanke at fastholde. Det er en simplificering af et deterministisk og mekanisk menneskesyn. Og det kan opfattes som en sygeliggørelse af seksualiteten forstået på den måde, at noget er genetisk bestemt og derfor normalt, mens andet er resultater af genetiske fejl, og derfor må betragtes som handicap eller sygdom.

35.

Måske en sammenhæng

Når det drejer sig om mandlig homoseksualitet, er der måske en sammenhæng mellem hvilken rækkefølge i en søskendeflok, en dreng er. Der er måske en statistisk større andel homoseksuelle mænd blandt dem, der er født som yngste dreng i en søskendeflok med ældre brødre. I så fald er en af hypoteserne, at nogle kvinder har meget lav produktion af testosteron og ikke nok til at stimulere drengefosterets udvikling. Lidt forenklet kan man sige, at kvinden har givet alt, hvad hun har, til den eller de første drengefostre, og dermed bliver den yngste hormonelt understimuleret. Den hypotese giver en forklaring, som er både arv og miljø, men arv, som ikke er knyttet til generne, og miljø, som hører til tiden før fødselen.

36.

Hvad homoseksualitet måske kan være

Hvis det er rigtigt, at en dreng, som identificerer sig med det mandlige, f.eks. faderen, og tiltrækkes af det kvindelige, f.eks. moderen, udvikler en mandlig identitet og bliver heteroseksuel, så vil en pige, som identificerer sig med det kvindelige, f.eks. moderen, og

tiltrækkes af det mandlige, f.eks. faderen, udvikle en kvindelig identitet og blive heteroseksuel. I de tilfælde vil udviklingen af seksuel identitet følge den kropslige og kønsmæssige udvikling parallelt. Hvis derimod en dreng identificerer sig med det kvindelige, f.eks. moderen, og tiltrækkes af det mandlige, f.eks. faderen, så vil han udvikle en homoseksuel identitet. Hvis en pige identificerer sig med det mandlige, f.eks. faderen, og tiltrækkes af det kvindelige, f.eks. moderen, så bliver hun også homoseksuel. Hvis en dreng og en pige identificerer sig lige stærkt eller lige svagt med det mandlige og kvindelige, så vil de kunne blive biseksuelle senere i livet, hvor andre faktorer kan være udslagsgivende. Kan vi forstå homoseksualitet på den måde?

37.

Hvad er afgørende for identifikationen?

Der kan være forhold ved dels den person, der vokser op, dels den eller de personer, som i miljøer omkring bærer og synliggør den mandlige identitet, og dels den eller de personer, som i miljøet omkring bærer og synliggør den kvindelige identitet, som i et samspil giver det endelige resultat. Det er næppe én person eller én faktor, der gør hele forskellen. Alligevel tegner der sig et billede af faktorer, som tilsyneladende har betydning. Det kan f.eks. have betydning, hvis de personer, som bærer den mandlige identitet er for stærke eller svage, for dominerende eller fraværende, imødekommende og venlige eller ondskabsfulde og frygtindgydende, identitetssvage eller kontrollerende. Den dreng, der vokser op i forhold til en sådan mandlig identitet i nærmiljøet, vil kunne have vanskeligheder med at tage den mandlige identitet til sig eller helt enkelt være henvist til at identificere sig med de kvindelige identitetsbærere, fordi det, af mangfoldige årsager, er mere attraktivt. Den pige, der vokser i forhold til nævnte mandlige identitetsbærere kan have vanskelighed ved at identificere sig med en kvindelig identitet, hvis den mandlige identitet er frastødende eller ligegyldig, så pigen ikke kan udvikle en kvindelig identitet, der kan danne pol til den mandlighed, hun oplever. Faderskikkelsen og nærværet af den mandlige identitet kan spille ind på vidt forskellig måde hos de nye mennesker, som vokser op i deres nærmiljø, og to børn i samme familie udvikler nødvendigvis ikke den samme seksualitet. På tilsvarende vis har nærværet af kvindelige identitetsbærere og rollemodeller indflydelse på de nye mennesker, som vokser op. F.eks. kan en dreng, som ikke har stærke og positive mandlige identitetsbærere i sit opvækstmiljø, men en moderskikkelse, som både har en stærk kvindelig, erotisk identitet og er grænseoverskridende og åben i sin omsorgsfulde opdragelse, udvikle en homoseksuel identitet, fordi det kvindelige element er for stærkt og udfordrende, så han aldrig kan identificere sig med en mandlighed, der skulle kunne matche kvinder, og forestillingen om, at han skulle kunne være en kvinde ligeværdig i en seksuel forening kan forekomme ham skræmmende. Virkeligheden er naturligvis langt mere nuanceret og mangfoldig end beskrivelsen her. Det er forsøgt at fastholde beskrivelsen i ord, som ikke skal signalere abnormitet eller dysfunktionelle personer, men blot give eksempler på, hvordan forskelligartede menneskelige relationer og funktioner giver mulighed for, at det nye, opvoksende menneske ikke automatisk identificerer sig med kvinder og mænd omkring, så drenge udvikler en mandlig identitet og piger en kvindelig identitet.

38.

Jonatan og David

Hvad er der med Jonatan og David? Beskrivelsen af de to unges mænds relation til hinanden er uden sammenligning i Bibelen. I 1. Sam. 18:2-3 og 1. Sam. 19:1 fortælles første gang, at Jonatan elskede David. I 1. Sam. 20:17 "aflagde Jonatan atter ed på sin kærlighed til David, for han elskede ham inderligt." David gengælder i nogen udstrækning Jonatans kærlighed, og

i 1. Sam. 20:41 kysser de hinanden og græder sammen. Så hører vi ikke mere til deres forhold, før Jonatan bliver dræbt, og David holder dødsklage, hvori han siger, 2. Sam. 1:26, at han holdt inderligt af ham, for "din kærlighed var mig mere dyrebar end kvinders." Jonatan efterlader sig børn, men vi hører intet om moderen. David har indtil flere koner og efterlader sig mange børn. Men hvis de bemærkelsesværdige beskrivelser af især Jonatans kærlighed til David skal fortælle os, at de to unge mænds relation til hinanden var mere end venskabelige og havde erotiske undertoner, så er det måske ikke mærkeligt. Det er forståeligt, at i hvert tilfælde Jonatan kunne have haft svært ved at identificere sig med det mandlige, når vi ser den sammensatte og i perioder sygelige personlighed, hans far, Kong Saul, er. Hvis de to unge mænd havde det svært med deres kønslige identitetsdannelse, er det ikke så mærkeligt. Men det er slet ikke sikkert, for vi får kun få oplysninger. I Bibelen er deres relation antydnet og uproblematisk, og hvis der havde været en homofobisk attitude, så ville beskrivelserne ganske sikkert have været af en anden art, så der ikke kunne rejses nogen tvivl om deres seksuelle orientering. Spørgsmålet forbliver åbent: Hvad er der med Jonatan og David?

39.

Dysfunktioner og personers indflydelse på identitetsdannelsen

Vi ved, at dysfunktioner hos mænd, kvinder og hele familier determinerer den seksuelle identitet hos børn, som vokser op i sådanne familier. Dysfunktioner som vold, voldtægt, incest, pædofili, dominans, sex med dyr, med lig, prostitution, m.v. ved vi er resultat af hjem med forskellige dysfunktioner, hvori børn er vokset op. Adfærd med overgreb og misbrug kan gå i social arv fra generation til generation. Dysfunktioner og personers formåen at betinge deres børn til udvikling af samme dysfunktioner skal ikke prioriteres i dette studium, ud over denne ene pointe, at fra dysfunktioner og relationer kan vi lære ganske meget om, hvad identifikation og rolletagning betyder generelt for menneskets personlighedsdannelse og udvikling af seksuel identitet i særdeleshed.

40.

Hvilke faktorer kan måske påvirke antallet af personer, som udvikler homo- og eller biseksuel identitet?

Det er ikke sandsynligt, at antallet af homo- og biseksuelle er konstant. Påstanden om, at antallet af homoseksuelle altid har været konstant, og det kun er fordi undertrykkelse af stereotype familiemønstre har skjult det faktiske antal, holder ikke. Der har været eksempler på homofili lige så langt tilbage i tiden, som mennesker har gjort optegnelser. Forskellige kulturer har udvist skiftende holdning til homofili lige fra forfølgelse og udryddelse til social accept og status, som vi har set det i de bibelske skrifter dels fra Romerriget og dels fra den kana'anæiske frugtbarhedsreligions tid. Men uden tvivl har de hastige forandringer af det moderne menneskes liv haft en stor påvirkning af begge kønnene og af dem, for hvem kønsidentiteten ikke lykkedes. Det drejer sig om forandringerne af kønsrollerne i hjemmet og udenfor. Det drejer sig om først kvindefrigørelsen, som banede vejen for den moderne, stærke og selvstændige kvinde, som trængte mange mænd i kønslig defensiv. Og det drejer sig om det efterfølgende halvhjertede forsøg på en tilsvarende frigørelsesproces for mændene, en proces som hidtil har haft mange tilløb, som aldrig rigtigt er kommet i gang, men har mange mænd på banen, som eksperimenterer med deres mandighed og maskulinitet. Dertil kommer kropsliggørelsen, der i princippet er en afklædning af de moderne mennesker, så beklædningen, udover at holde lidt på varmen, helst skal markedsføre og profilere den krop, som nok holdes skjult for det ydre øje, men som alle dog helst ønsker skal være særdeles synlig for det indre øje. Og mange andre faktorer, som har ændret sig, og som gør, at det er

blevet betydeligt vanskeligere at vælge og at finde sin identitet som mand og kvinde. Og intet tyder på, at det bliver lettere i fremtiden.

41.

Androgyne personer i en forurenede verden

Naturen har altid haft sine luner, så der er født børn med kønsorganer, som ikke ligner andre børns. Der er imidlertid noget, der tyder på, at stadigt flere børn fødes med dobbelt sæt ydre kønsorganer, skjulte indre kønsorganer eller hormonproduktion på unormalt højt niveau, henholdsvis østrogen og testosteron. Kvinder kan have et Y kromosom, men fortsat være kvinder, og mænd kan have dobbelt XX kromosom og dog være mænd. Vi ved ikke om naturen er specielt lunefuld eller om forureningen af miljøet er den udslagsgivende faktor. Forureningen består i de mange hormonlignende stoffer, som især anvendelsen af plastic medfører. Vi ved, at fertiliteten blandt dyr på Antarktis er påvirket negativt af stoffer, som mennesker har udledt i naturen. Vi ved, at børn går i pubertet tidligere p.g.a. udefrakommende hormonpåvirkning. Fra alverdens fødegange på hospitalerne høres stadig flere historier, hvor forældre bliver bedt om at bestemme, hvilket køn deres nyfødte barn skal have, fordi barnet tilsyneladende har anlæg til både at kunne blive en dreng og en pige. Ligeledes dukker flere historier frem fra sportsverdenen, hvor f.eks. unge kvinder, som hele livet har regnet sig selv som kvinde, ved dopingtest får konstateret, at deres testosteronproduktion er på højde med en mands, fordi de har indre testikler. Dertil kommer de forandringer, som sker, fordi mennesker selv forurener deres krop ved f.eks. anvendelse af anabole steroider ved sport og bodybuilding eller anvendelse af hormoner i kosmetik og kosttilskud. Min viden er lille på dette område, men dog stor nok til at se, at vi får flere og flere androgyne personer, som uforvarende havner i den situation, hvor deres krop ikke kan finde ud af, om den er mand eller kvinde, eller som pludselig begynder at skifte fra det ene til det andet, eller som hele tiden har været lidt af begge dele. Det, der er væsentligt ved de androgyne personer er: hvad betyder det for personens dannelse af seksuel identitet, seksuel orientering, at kroppen ikke er tydelig eller skifter side?

42.

Kønsskifte

Den fagre nye verden gør det muligt for mennesker at skifte køn. For nogen er tanken afskyelig. For andre er det redningen ud af en krop, de aldrig har følt sig hjemme i, til en ny begyndelse som menneske. Kønsskifte er en forandring af de ydre kønsorganer. Det sker ved dels hormonbehandling og dels kirurgiske indgreb. Både hormonbehandling og kirurgiske indgreb bygger på den viden, at en mands krop og en kvindes krop nok er forskellige, men at forskellene i høj grad kan forklares ud fra den udvikling, som fosteret gennemgår. Almindeligvis er drenge og pige fostre genetisk forskellige. Så forskelle er der lige fra konceptionens øjeblik. Men fosteret udvikles under påvirkning af henholdsvis det mandlige og det kvindelige hormon. Lighederne er til at se. Både drenge og piger fødes med brystvorter, som drengene ikke skal bruge til noget, men hvor pigerne begaves med udviklingen af bryster, hvilket styres af hormoner. Det betyder, at hos det voksne menneske er der ikke langt fra de uudviklede anlæg til bryster hos en mand til de udviklede hos en kvinde, og forandring er muligt. Tilsvarende er det ydre mandlige kønsorgan og det kvindelige ydre kønsorgan ikke så forskelligt fra hinanden, som det umiddelbart kan se ud. Mandens lem, som består af to svulmelegemer, svarer til kvindens sider i skeden, og penishoved samler alle erogene nerver på tilsvarende måde som klitoris for kvindes vedkommende. Under skanning af unge fostre er de to køns kønsorganer ganske ens, og det er udvikling af de ens anlæg, som udviklinger henholdsvis det ydre mandlige og kvindelige kønsorgan. Denne lighed betyder

tilsvarende, at hos det voksne menneske, som skifter køn, vil en penis kunne ombygges til siderne i en skedeåbning, og skede og klitoris kan opbygges til en penis, og med hormonbehandling vil de pågældende forandringer kunne henholdsvis forøge eller formindske det forandrede kønsorgan. (Undskyld hvis beskrivelsen i dette afsnit bliver for karikeret. Det er manglende kundskab på dette område, som gør min beskrivelse hjælpeløs.) De etiske overvejelser, om hvorvidt kønsskifte er forsvarligt, er slet ikke taget med her. Beskrivelsen af muligheden for kønsskifte og at kønnene nok er forskellige, men ikke er væsensforskellige, er helt parallelt med den beskrivelse, vi har i 1. Mos. 2:21-23, hvor Gud Herren bygger den ene af den anden, kvinden bygges af manden, og kvindens førstefødte er mandkøn. Hvad gør disse forhold ved det moderne menneskes udvikling af egen identitet som mand og som kvinde? Hvordan påvirker det de personer, som gennemgår kønsforandring, og hvordan påvirker det resten af samfundets syn på dem?

43.

Uklar kønsidentitet

Den moderne kulturs idoler og reklameverdenen spiller på den uklare kønsidentitet. Androgyne modeller er meget populære. Tøjverdenens kvindelige modeller har ofte en meget drenget krop med kun svage antydninger af kvindelige former, og de bliver på- og afklædt af tøjdesignere, som er præget af påfaldende mange homoseksuelle designere og af en æstetik, som er idealet for en homoseksuel. Mandlige idolars udstråling, f.eks. i musikbranchen, kan være særdeles feminin. Manglen på positive mandlige forbilleder kan for unge mænd, som i forvejen har en svag maskulin identitet, betyde, at ungdomsårene er en tid, hvor de ikke rigtigt ved, om de er til kvinder eller til mænd. Ligeledes kan manglen på positive kvindelige forbilleder betyde, at unge kvinder, som har meget svag kvindelige identitet, er usikre på deres seksuelle orientering, så de prøver sig frem med både mandlige og kvindelige kærester. Tilsvarende kan stærke forbilleder, som er homoseksuelle, påvirke personer med svagt funderet seksualitet. En kultur, hvor der er svagt krav om seksuel ensartethed, åbnes mulighederne for, at personer med forskellig seksuel orientering, bliver forbilleder for mennesker med svag kønsidentitet. Ungdomsårene kan for nogle være en usikker tid, som for de fleste med dette problem afklares efter en tid. Denne usikkerhed kan misfortolkes som seksuelle udskejelser eller umoralsk livsførelse. Det bliver først rigtig ulykkeligt, når unge, for hvem seksualiteten endnu ikke er endeligt kønsmæssigt stabiliseret, gifter sig eller indgår registreret partnerskab for først derefter at opdage, at de med deres seksualitet slet ikke hører hjemme i det forhold og allerede har påført sig selv og deres partner sår på sjælen, som sætter sig som ar resten af livet. Uklar kønsidentitet gør det endnu sværere for det moderne menneske at finde sig selv og sin seksuelle identitet.

44.

Eunukken fra Etiopien

I Apostlenes Gerninger kapitel 8:26-39 har vi historien om Filip, som hjælper den mægtige hofmand fra Etiopien til omvendelse. Hofmanden fortsætter til Etiopien, hvor en af verdens ældste kirker den dag i dag regner sin begyndelse tilbage til den forkyndelse af Kristus, som tillægges hofmanden. Der er ganske enkelt tale om Afrikas missionær. Bag det danske ord hofmanden gemmer sig ordet eunuk. Ordet eunuk forekommer fem gange i beretningen, så det forsøges ikke at holdes skjult, at manden fra Etiopien er eunuk. En eunuk er en mand, som i barndommen er blev kastreret for at udvikle nogle bestemte egenskaber, som er ønsket. Eunukker var ofte meget store og stærke mennesker, hvis ydre kønsorganer var som et barns, og indre kønsorganer uudviklede, så seksualdriften var ikke eksisterende. Mennesker er gjort til eunukker langt tilbage i tiden, fordi man ønskede dem som betroede tjenestemænd, der

kunne tage sig af kongens eller høvdingens private administration. De kunne være soldater eller personlige vagter eller embedsmænd eller haremsvogtere eller personlige tjenestefolk med fri adgang til både mændenes og kvindernes gemakker. I og med at de var impotente og ufrugtbare ville de aldrig kunne forgrube sig på hverken kvinder eller små drenge og heller ikke vække kvindernes seksuelle lyst. De kunne ikke plante deres sæd rundt omkring og få børn, som kunne true arvefølgen. Eunukkerne var ofte særdeles betroede embedsmænd med store magtbeføjelser. Manden fra Etiopien er en sådan eunuk, en hofmand, som er gjort kønsløs. Direkte oversat betyder eunuk en sengevogter. I mosebøgerne tages der afstand fra kastrerede mænd og mænd med ødelagte testikler, 3. Mos. 21:20, parallelt med forkastelsen af skadede offerdyr, 3. Mos. 22:24. Dyr med knuste testikler må ikke ofres til Herren. For jøderne på nytestamentlig tid er kastration brud på Guds lov, og jøder omgås ikke eunukker af samme årsag. I Apg. 8:16-39 er der ikke antydning af, at Filip lægger afstand til manden fra Etiopien, tværtimod. Filip sætter sig op i etiopierens vogn og underviser ham, hvorefter han bliver døbt. Etiopieren opfylder alle kravene for at blive døbt ved at svare Filip: "Jeg tror, at Jesus Kristus er Guds søn." Filip praktiserer her, at med Kristus er alle Det Gamle Testaments kultlove sat ud af kraft, alle er lige og rene. Ordet ευνουχοσ forekommer yderligere fire gange i Det Nye Testamente. Det er fire gange i det samme vers, et citat af Jesus. I Matt. 19:12 siger Jesus, at der er dem, som er uegnede, eunukker, fra moders liv til ægteskab. Hvem kan det være? Har Jesus nogle bestemte i tanker, som vi også kan se, når vi ser på mislykkede ægteskaber, hvor den ene eller den anden part viser sig uegnede til at leve et liv og et seksualliv sammen med en anden? Kunne Jesus her inkludere homoseksuelle? Teksten fortsætter med at nævne dem, mennesker har gjort uegnede, eunukker. Tænker Jesus på kastrater, eller kan vi inkludere mennesker med psykiske betingelser eller skader, der forhindrer den seksuelle identitetsdannelse? Sidst nævner Jesus dem, der har gjort sig til eunukker for Himmeriget skyld, det er dem, der af fri vilje vælger at leve i cølibat. Denne replik af Jesus er bemærkelsesværdig, og vi skal passe på ikke at tolke noget ind i den, som ikke siges. Jesus slutter med: "Lad dem, som kan, rumme det!"

45.

Udviklingen af homoseksualitet og biseksualitet er sandsynligvis betinget af et antal faktorer hos den pågældende person og i omgivelserne. Intet tyder på, at enkelte eller få faktorer automatisk giver udslag i homoseksualitet og biseksualitet. Det er ligeså sammensat, som ved udviklingen af heteroseksualitet. Men det er samme type faktorer, der er udslagsgivende. Det drejer sig stadig om arv og miljø, maskuline og feminine karaktertræk og egenskaber, som er genstand for identifikation og assimilation hos pågældende person. Det drejer sig om seksualdriften, som søger objekt at rette sin lidenskabelighed mod. Det er ikke en helt tredje type seksualitet, som skal forstås ud fra helt andre mekanismer. For den, der er henholdsvis heteroseksuel og homoseksuel, er det lige naturligt og selvfølgelig at være, som man er. Det er ikke noget, man med sin vilje kan lave om. Den seksuelle tiltrækning, som et menneske kan opleve i mødet med et andet menneske, er præcis af samme art hos heteroseksuelle som hos homoseksuelle og biseksuelle. Det er det samme følelsesliv og de samme emotionelle reaktioner, som kommer fra det store ubevidste dyb i personligheden.

Paulus anvisninger om sex og parforhold

46.

1. Korintherbrev 7:1-40

Kapitel syv i det første Korintherbrev er påfaldende, dels ved den store opmærksomhed, der gives samlivsformerne, dels de mange konkrete forhold, Paulus tager stilling til. Kapitlet er et studium værd, som rækker udover de få kommentarer, som skal anføres her. Kapitlet er skrevet ud fra det perspektiv, at Paulus forventer Kristi genkomst snart, måske indenfor sin egen livstid. Dette korte perspektiv er måske med til, at Paulus vælger en meget pragmatisk holdning til forskellige samlivsformer. Uanset om det eskatologiske fremmer pragmatismen i anvisningerne, så er Paulus meget smidig og praktisk og tager afsæt i forholdene, som de er, og menneskenes svagheder og styrker, som de er, og henviser til friheden ved flere afgørelser. Paulus principale holdning er, at det er bedst at leve i cølibat. Det er der forskellige årsager til. (Det er dog påfaldende, fordi cølibat ikke er noget ideal i Det Gamle Testamente.) Men hvis man ikke kan leve i afholdenhed, fordi man fristes og kan risikere at begå utugt, skal man leve i fast parforhold og holde sig til sin partner. Det samme råder han enkerne til. Det er bedst, at de lever afholdende, men kan de ikke det, skal de gifte sig. Til de unge kvinder siger han, at de har alle muligheder, cølibat eller fast og bindende forhold. I alle anvisninger, hvor Paulus først siger, hvad der er bedst, men dernæst, at hvis de ikke kan, så skal de vælge den faste samlivsform med et andet menneske, viser Paulus den forståelse, at seksualdriften er en drift, som man frivilligt kan vælge ikke at anvende til seksuelt samliv, men, hvis man ikke frivilligt vælger afholdenheden, er det bedst, for at undgå synden og fristelsen og utugten, at leve sin seksualitet ud, og at gøre det i de af samfundet acceptable samlivsformer. Paulus viser endvidere, at han ser alle livsrammer som mulige for at leve et godt liv som kristen. I det hele taget er rammerne og formerne af mindre betydning, for et liv som kristen kan leves i dem alle. Paulus skriver i 1. Kor. 7:17-24 at enhver skal blive i det kald og de sociale rammer, som man nu engang er i, og leve det kristne vidnesbyrd ud uden at gøre unødvendig opmærksom på samfundsstrukturene ved at bryde dem og dermed flytte fokus væk fra udbredelsen af det central kristne budskab, som har første prioritet. Paulus radikalitet i det spørgsmål giver sig udtryk i, at han endda anviser dem, nemlig slaverne og kvinderne, som han ellers forkynder er frie og ligeværdige brødre og søstre, at de skal underordne sig de uretfærdigheder, de lever under, for dog at kunne sprede evangeliet. Evangeliets udbredelse har så høj prioritet, at hvis samlivsformer kommer i konflikt dermed, så må samlivsformerne vige. I 1. Kor. 7:12-16 råder Paulus det kristne menneske, der lever sammen med en ikke-kristen, at hvis den part, der ikke er kristen, vil det, skal de gå fra hinanden. I blandede forhold er den kristne ikke bundet, se 1. Kor 7:15, for, som Paulus efterfølgende skriver, "til fred har Gud kaldet jer." Hvis holdningen er den, at homofili ikke fordømmes i Bibelen, så må samme argumentation, som Paulus anvender i 1. Kor. kap. 7 også gælde homoseksuelle, og argumentationen ville være: det er bedst at leve i afholdenhed, men hvis du ikke frivilligt kan gå ind i afholdenhed, så er det bedst, for at undgå synden og utugten, at leve i fast og forpligtende forhold med din partner.

47.

Positiv beskrivelsen af seksualiteten

1. Korintherbrev 7:3-5

Paulus er single. Han lever i selvvalgt cølibat. Men Paulus har absolut noget at sige om, hvordan seksualiteten bør leves ud, når situationen er ideel. I 1. Kor. 7:3-5 beskrives seksualiteten mellem de to, som noget, man giver hinanden. Vers 3 taler om at skylde hinanden, underforstået den seksuelle omsorg, den seksuelle forening. Vers 4 taler om, at den

enkelte ikke skal være fokuseret på egne behov, men den andens krop er vigtigere. Vers 5 siger, at den enkelte ikke skal trække sig tilbage fra den anden, underforstået være villig. I de få sætninger siges der, at den gunstige seksuelle relation, det er der, hvor parterne er mere optaget af at give, at yde, at tilfredsstille den anden. Denne holdning i 1. Kor. 7:3-5 er i harmoni med de anvisninger, som gives i de såkaldte hustavler, hvor det overordnede princip i formaningen er at underordne sig hinanden, sætte den anden højt, også i relationen mellem parterne i et ægteskab, Ef. 5:25-33, 1. Pet. 2:13, 3:7. Fra beskrivelsen af hvordan seksualiteten skal forvaltes, når situationen er ideel, er der ikke langt til de generelle beskrivelser, vi har om kærligheden og kærlighedens væsen. Her skal blot nævnes de kendte steder som Rom. 12:9-17, 13:8-10 og 1. Kor. 13. Det billede, der tegner sig af seksualiteten og kærligheden, når den er ideel, er, at den giver, den sætter den anden højt og værdigt, den er i sin handling fokuseret på den andens velbefindende, den sætter den anden i centrum og elsker den anden, som sig selv. Denne beskrivelse skal ses på baggrund af de steder, hvor det seksuelle beskrives negativt, som noget man tager, noget man gør for ens egen skyld alene, noget, hvor man selv er i centrum, noget, der absolut kan sammenlignes med tyveri, egoisme og magtudøvelse over den anden. Hvis der ligger en pointe i denne beskrivelse af seksualiteten med henholdsvis positivt og negativt fortegn, så er det ikke så mærkeligt, at Mark. 7:21-22 og Matt. 15:19 lader Jesus nævne utugt og ægteskabsbrud i en sammenhæng med tyveri, griskhed, umådehold og misundelse. Hvis vi kan lære noget om positiv og negativ anvendelse af seksualiteten generelt, vil det også have konsekvenser for, hvordan vi ser på seksualiteten og dens handlinger i ægteskabet. Forenklet kan man sige, at det har været et synspunkt, at sex indenfor ægteskabet er i orden af den ene årsag, at det er indenfor, mens sex udenfor ægteskabet ikke er i orden af den ene årsag, at det er udenfor. Med Paulus skelnen mellem den positivt udøvede seksualitet og den negative, rykkes grænserne for, hvad der er i orden og ikke i orden. Det er velkendt, at der også indenfor ægteskabets rammer sker overgreb, udnyttelse og magtudøvelse. Måske kan man sige, at prostitution også kan forekomme indenfor ægteskabet, nemlig i det forhold, hvor den ene forbruger den anden og forholdet er bygget på en magtbalance, præget af noget for noget princippet og "jeg har krav på seksuel tilfredsstillelse, som du har pligt til at yde mig." Paulus' tale om den positive seksualitet, som noget med at give, at yde, at sætte den anden højere end sig selv, må nødvendigvis være vores krav til enhver relation mellem mennesker, hvor det seksuelle spiller en rolle, uanset om relationen er heteroseksuel, homoseksuel eller biseksuel. Ligeledes må vi fordømme enhver relation mellem mennesker, hvor den negative beskrivelse passer, uanset om relationen er ægteskabet, heteroseksuel, homoseksuel eller biseksuel. For, som Paulus skriver i Fil. 2:2-4: "Hav den samme kærlighed, som var i Kristus Jesus: Gør intet af selvished, men sæt i ydmyghed de andre højere end jer selv. Tænk ikke hver især på jeres eget, men tænk alle også på de andres vel." Kan vi tillægge opfordringen: Brug den kærlighed på hinanden i den seksuelle handling, og modtag den kærlighed, når den gives dig, så er det en rigtig vej.

48.

Kærlighedens lov

Sammenfattende kan Paulus syn på forholdet mellem et liv under Det Gamle Testaments love og Det Nye Testamente udtrykkes med, at "nu er vi løst fra loven og døde fra det, vi før var fanget i, så at vi er tjenere i Åndens nye liv, og ikke i bogstavens gamle," Rom. 7:4-6. Måske skriver Paulus, som han gør, fordi Jesus er den nye lovgiver, Joh. 13:34, "et nyt bud giver jeg jer: I skal elske hinanden. Som jeg har elsket jer, skal også I elske hinanden."

The United Methodist Church og homofili

49.

Alle mennesker har samme værdi for Gud

De Sociale Principper er stedet, hvor kirkens holdning til homofili er formuleret. Siden 1972 har De Sociale Principper indeholdt formuleringer om kirkens holdning til homofili. I disse formuleringer er det gennemgående, at der skelnes mellem på den ene side personen og hans eller hendes seksuelle orientering, og på den anden side udøvelsen af seksualiteten i den seksuelle handling. Når det gælder personen, der har den ene eller anden seksuelle orientering, så søger De Sociale Principper at fastholde, at alle mennesker har samme værdi for Gud uanset seksuel identitet. Det er altså ikke menneskets seksuelle orientering i sig selv, der giver anledning til eventuelt at tænke forskelligt omkring forskellige personer.

Book of Discipline 2008 og 2009:

We affirm that sexuality is God's good gift to all persons. We call everyone to responsible stewardship of this sacred gift.

Although all persons are sexual beings whether or not they are married, sexual relations are affirmed only with the covenant of monogamous, heterosexual marriage.

All persons, regardless of age, gender or sexual orientation, are entitled to have their human and civil rights ensured and to be protected against violence.

We will seek to live together in Christian community, welcoming, forgiving, and loving one another, as Christ has loved and accepted us. We implore families and churches not to reject or condemn lesbian and gay members and friends. We commit ourselves to be in ministry for and with all persons.

Certain basic human rights and civil liberties are due all persons. We are committed to supporting those rights and liberties for all persons, regardless of sexual orientation.

50.

Udøvelse af seksuel praksis

Når det kommer til udøvelse af seksuel praksis, er det kirkens holdning, at ægteskabet er rammen, hvori seksualiteten kan omsættes til seksuel handling og samliv. Med denne holdning anbefales afholdenhed for alle seksuelle handlinger udenfor ægteskabet.

Homoseksuel praksis bliver dermed ikke acceptabel.

Book of Discipline 2008 og 2009:

The United Methodist Church does not condone the practice of homosexuality and consider this practice incompatible with Christian teaching.

51.

Kirkens holdning skal være inkluderende

Endnu et princip i Book of Discipline er væsentligt. Det er princippet om inklusivness i alt.

Book of Discipline 2008 og 2009:

Inclusiveness means openness, acceptance, and support that enables all persons to participate in the life of the Church, the community, and the world; therefore, inclusiveness denies every semblance of discrimination. The services of worship of every local church of The United Methodist Church shall be open to all persons.

52.

Ceremonier til markering af homoseksuelt samliv

Når det gælder homoseksuelt samliv, har vi set i afsnit 48, at kirken støtter homoseksuelles civile rettigheder, herunder arverettigheder, ejendomsfællesskab, sambeskatning ved fælles

hushold og oprettelse af civilt partnerskab. Det er kirkens støtte til, at de af samfundet almindelige civile rettigheder naturligvis og uden begrænsning også gælder homoseksuelle. Når det kommer til kirkens medvirken til oprettelse af homoseksuelt ægteskab o.l. eller anden formidling af velsignelse og dermed anerkendelse af åben selvvalgt homoseksuel praksis, så kan præster ikke medvirke og kirkebygninger ikke anvendelse hertil.

Book of Discipline 2008 og 2009:

Ceremonies that celebrate homosexual unions shall not be conducted by our ministers and shall not be conducted in our churches.

Denne restriktion af kirkens medvirken ved indgåelse af homoseksuelt parforhold skærpes af det forhold, at under bestemmelserne for, hvad en biskop, præst eller lokalpastor kan anklages for, er nævnt dels udøvelse af åben homoseksuel praksis, og dels medvirken ved ceremonier for personer af samme køn, som indgår parforhold.

53.

Kandidatur til tjenesten som ordineret

Kirkens holdning til homoseksuelles adgang til præstetjenesten er samlet i en bestemmelse om kravene til at blive ordineret. Bestemmelsen hviler på det ræsonnement, at kirkemedlemskab og kirkens støtte til mennesker civilretsligt følger den holdning, at alle mennesker har samme værdi for Gud, men de, der skal være præster og ledere i kirken, skal bekende sig til at ville følge de højeste etiske krav. Det er ikke kirkens holdning, at homoseksuel praksis afspejler en intention om at følge de højeste etiske krav.

Book of Discipline 2008 og 2009:

While persons set apart by the Church for ordained ministry are subject to all the frailties of the human condition and the pressures of society, they are required to maintain the highest standards of holy living in the world. The practice of homosexuality is incompatible with Christian teaching. Therefore self-avowed practicing homosexuals are not to be certified as candidates, ordained as ministers, or appointed to serve in The United Methodist Church.

54.

Sikker eller usikker

Lige siden 1972, hvor Metodistkirken bestemte sig for at skrive ind i De Sociale Principper, at homoseksuel praksis ikke er acceptabelt og derfor uforenelig med den kristne lære, har bestemmelsen været til debat. Gentagne Generalkonferencer har siden haft afstemninger om at fjerne bestemmelsen igen. Ved Generalkonferencen 2008 stemte 417 delegater for at fjerne bestemmelsen, at "The United Methodist Church does not condone the practice of homosexuality and consider this practice incompatible with Christian teaching." 501 delegater stemte imod at fjerne bestemmelsen. Dermed er kirkens holdning uforandret i 40 år. Stemmetallene viser imidlertid, at der ikke er konsensus. Når det drejer sig om behandlingen af homofili, kan kirken vanskeligt påberåbe sig sin forbilledlige tradition med at søge svar gennem holy conferencing. Holy Conferencing er mere end demokrati og flertalsafgørelser. Det indebærer også bibelstudier og viljen til at lytte og tale sig ind på hinanden i så tilpas lang tid, at en stor grad af konsensus er en realitet forud for dels formulering af, hvad der skal til afstemning, og dels selve afstemningen. Siden 1972 har spørgsmålet om homofili været politiseret og sammenkædet med andre divergenser i kirken, f.eks. polariseringen mellem konservative og liberale, hvem og hvad det så er, og konkrete spørgsmål som abort og bibelsyn. Desværre er det ikke lykkedes kirken at behandle homofilispørgsmålet for sig og på en tilfredsstillende måde, der svarer til kirkens idealer for behandling af sager i Holy Conferencing. Den tyske udgave af the Book of Discipline har valgt at udtrykke, at kirken nok har en officiel holdning, men samtidig er uenig med sig selv om denne holdning. Det

udtrykkes ved at skrive, at flertallet mener sådan og sådan, og mindretallet mener sådan og sådan. Spørgsmålet om homofili har rejst debat om det hensigtsmæssige i, at Generalkonferencen, som er en global konference med repræsentanter fra alle dele af verden, hvor Metodistkirken findes, skal behandle en problemstilling om samliv, som ser meget forskellig ud afhængig af, om man kommer fra Californien, København, Mulungwishi, Liepaja, Vasa eller Göteborg. Det forskellige oplysnings- og uddannelsesnivea samt indsigt i bibelske tekster gør ikke behandlingen lettere. Der er nogen, der mener, at kirken har fundet sin rette holdning, som vil bestå, fordi den er rigtig? Der er andre, der mener, at kirken befinder sig lige der, hvorom Jesus sagde, at et hus, οικία, som er i splid med sig selv, ikke kan bestå, Mark. 3:25 og parallel.

Corneliustesten

55.

Apostlenes Gerninger 10:1 - 11:18

Midt i en krise, hvor det er vanskeligt at se, hvilken vej kirken skal gå, er beretningen om Cornelius et studium værd. Krisen for kirken, som afspejles i beretningen, bestod i, at de kristne ikke havde fattet perspektivet i missionen. Kristendommen havde ganske vist spredt sig fra Jerusalem til jøder i hele Israel og videre til diasporajøderne, der levede langt udenfor Israel. Disciplene, den første menighedsplantning på 120 personer, Apg. 1:15, og den første egentlige menighed på 3120 personer, Apg. 2:41, formåede imidlertid ikke at bringe evangeliet ud over grænsen for det jødiske folk, den jødiske kultur. Den første kristne menighed, som er modernemenigheden til hele kirken, formåede *ikke* at komme uden for stammen, klanen, ghettoen. De første kristne var så fastlåste i deres opfattelse af de andre, som de kaldte hedningerne, at de ikke kunne forcere den dybe kulturelle kløft, der var imellem dem. Apostlenes Gerningers beretning om Filip i Samaria, Apg. 8:5-25, Filips møde i Gaza med eunukken fra Etiopien, Apg. 8:26-39, Filip hos palæstinenserne og romerne, Apg. 8:40, og Corneliusberetningen, Apg. 10:1-11:18, er kirkens første erfaringer af, at blive ført af Ånden over umulige grænser og ind i en helt ny verden, som de, ud fra deres eget ræsonnement og nedarvede værdier, aldrig ville komme i kontakt med, fordi hvert et skridt ind i det område ville være brolagt med urenheder og synd af alle slags. Det, der her står på spil, er intet mindre end kristendommens overlevelse. Corneliusteksten udstiller Peters modvilje. Selv til Guds tydelige anvisninger i åbenbaringen svarer Peter med et rungende "nej," Apg. 10:14. Kapitel 10:1-11:18 indeholder hele handlingen to gange, dels i den første fortælling om det, der skete, og dels i Peters rapportering til den første samlede konference i Jerusalem, hvor der helt tydeligt er skepsis og modvilje. Alle Apostlenes Gerningers beretninger om, hvordan de første ledere og den første kirke modstræbende og modvilligt accepterer, at evangeliet om Jesus Kristus også er tilgængeligt for mennesker, der ikke er etniske jøder, er nedskrevet i den tid, hvor kristendommen har vokset sig stærk i ikke jødiske befolkninger og blevet inkultureret i vidt forskellige sammenhænge i hele tre verdensdele. Set i bakspejlet på det tidspunkt, hvor nedskrivningen har fundet sted, må det have virket både flovt og kompromitterende for dem, der stadig kunne huske den første tid og dens ledere, at kirken kunne tage fejl i en sådan grad og stå som hindrende for det budskab, den selv var kaldet til at udbrede. Beretningerne fik navnet: Praksis eller handlinger, Πράξεις Αποστόλων / Actus Apostolorum. Det er kirkens første erfaringer, der her nedskrives til vejledning for kirken, når den kommer i lignende situationer. Erfaringen var for John Wesley

et kriterium i kirkens fortsatte sandhedssøgen. Hvad er så erfaringen i Corneliusberetningen? Peter bliver ledt til Cornelius hus. Han lytter til hans vidnesbyrd. Han modtager drømme og åbenbaringer. Han er forundret over, hvad Gud har gjort hos Cornelius. Men det er identifikationen af Helligåndens gerninger, Helligåndens komme over Cornelius og hans hus, der er det egentlige vendepunkt i Peters og de kristne jøders accept af Cornelius og hans venners fulde adgang til kristendommen og menigheden, Apg. 10:44, se hele sammenhængen Apg. 10:34-48, 11:15-18. Hvis vi skal bruge Corneliusberetningen i forhold til spørgsmålet om homoseksuelle i kirken, hvad er så kirkens erfaringer? Ser vi homoseksuelle i kirken? Ser vi homoseksuelle, hvis liv i kirken er kendetegnet af kærlighed, glæde, fred, tålmodighed, venlighed, godhed, trofasthed, mildhed og selvbeherskelse, de såkaldte åndens frugter, Gal. 5:22? Ser vi homoseksuelle med et klart vidnesbyrd om Kristus? Ser vi homoseksuelle i lederfunktioner, hvor deres tjeneste i kirken leder andre ind i den kristne tro? Svaret er et tydeligt "ja." Vi ser homoseksuelle i en række lokale Metodistkirker. Ikke i alle. Men en del. Vi ser homoseksuelle aktive kristne. Vi ser dem i bestyrelser og udvalg. Vi ser dem på orgelbænke og i lovsangskor, i administrative ledelsesfunktioner og i visionære team. Vi ser dem, både homoseksuelle, som lever single liv, og homoseksuelle i parforhold. Vi har set homoseksuelle kristne i menighederne i tilstrækkelig lang tid og omfang til, at vi kan hævde, at vi har en erfaring, en praksis. I forhold til Cornelius måtte Peter til konferencen i Jerusalem sige: "Når nu Gud har givet dem den samme gave, som vi fik, da vi var kommet til tro på Herren Jesus Kristus, hvordan skulle jeg så kunne hindre Gud i noget?" Apg. 11:17. Endnu et Åndens tegn ser vi: I de menigheder, hvor homoseksuelle er aktive kristne og med i menighedens liv på den ene eller anden måde, er det erfaringen, at det sker i fred og fordragelighed og med en naturlig og selvfølgelig respekt for de pågældende homoseksuelle personer. Paulus skriver, at "hvor Herrens Ånd er, dér er der frihed," 2. Kor. 3:17, og "til fred har Gud kaldet jer," 1. Kor. 7:15. Kirkens erfaring af Helligåndens gerning i og gennem homoseksuelle kristne i de lokale menigheder er også en erfaring af frihed og fred. Hvordan skal kirken forkynde Corneliusteksten og dens konsekvenser til menigheder, hvor Corneliusteksten er synligt gode kristne mennesker, hvis liv vidner om Helligåndens gerninger?

Notabene

56.

Naturlig og unaturlig

I Rom. 1:26 anvender Paulus formuleringerne hvori indgår ordet φύσις, fysik eller natur. Han taler om omgang med hinanden, som: en forandret naturlig brug, en brug imod naturen, og at forlade naturlig brug. Det er alle formuleringer, hvor der er tale om handlinger for eller imod naturen, fysikken. Disse formuleringer kan læses på forskellig måde. Anvender Paulus dette udtryk som et synonym for homoseksualitet eller ligger der i ordet den betydning, at den acceptable seksuelle praksis er fysiologisk betinget? Er der tale om synd mod en skabelsesorden, mod en fysisk betinget anvendelse af det skabte? Er der tale om synd mod den fysiske krop? Hvis der er tale om synd mod skabelses orden, må det være synd mod dét, at menneskets seksualitet kun har sin anvendelse i forplantningsøjemed. Teksten om Onan, der spilder sin sæd på jorden i stedet for at påtage sig forpligtelsen, at gøre sin svigerinde, der er blevet enke, gravid, 1. Mos. 38:8-11, kunne støtte opfattelsen, af sex kun hører hjemme i forplantningsøjemed. Ligeledes kan alle de Gammel Testaments forbud mod mænds, ikke kvinders, homoseksuelle praksis støtte opfattelsen, at sæden er dyrebar og hellig, ligesom

blodet, hvortil livet er knyttet, og kun må udløses ved seksuel omgang med kvinder for at tjene forplantningen og dermed folkets fremtid. I snæver og primitiv forståelse, kan Jahwes løfte om Abrahams frelse læses som dette, at han skal blive til et stort folk, han skal blive som himmelens stjernehær. Folkets formering, hvor alles seksuelle aktivitet indgår, er derfor et tegn på den fremadskridende frelse, og her må seksuel aktivitet ikke gå til spilde, men lede til frugtbarhed og multiplikation. Dette frelsesmotiv kan spores i de ældste af de gammeltestamentlige skrifter, ikke i de eftereksilske. Hvis menneskets seksualitet kun havde til hensigt at tjene til forplantning og slægtens videreførelse, så kunne man tænke sig, at menneskenes natur, fysik, var ligesom dyrenes, hvor forplantning og parring er begrænset til specielle perioder, hvilket er reguleret af hormoner, årstider og andre naturlige mekanismer. Mennesket alene følger ikke dette mønster og har ikke perioder, hvor den seksuelle lyst og aktivitet, af naturen selv, er sat i stå, og brunst- og løbetidsperioder, hvor den seksuelle aktivitet er stimuleret af forøget produktion af kønshormoner. Hvor dyrenes verden i højeste grad er styret af seksualdriften, som en i naturen nedlagt tvang til formering og kamp for videregivelse af egne gener, er menneskets adfærd styret af et samspil mellem driftslivet og det af religion og kultur givne sæt normer. I dyrenes verden går seksualdriften næsten i stå, når individerne ikke længere er i stand til at formere sig, og for de fleste arter dør individerne kort tid efter at formeringsevnen er forsvundet. Menneskene derimod lever en stor del af deres livslængde efter den periode, de er i stand til at formere sig, og selvom seksualdriften forandres i sin karakter og på nogle områder aftager, er seksualdriften og erotikken fuldt funktionsdygtig i lang tid efter fertilitetsperioden og også efter den tid, hvor fysisk aldring gør den kønslige forening vanskelig eller umulig. Forelskelse, berøring, stimulering af erogene zoner og det erotiske spil mellem mennesker kan tilsyneladende fungere og finde psykisk energi lige til døden. Det er i den forståelse, at Metodistkirken i sin Vor Sociale Bekendelse, Our Social Creed, siger: "Vi modtager glæde - for os selv og andre - .... seksualitetens velsignelser." Ritual for Metodistkirken, 1994, side 17. Vi skal passe på ikke at presse de af Paulus i Rom. 1:26 anvendte udtryk, naturlig og unaturlig, til at hævde, at sex kun hører hjemme i sammenhæng med forplantning, at sex kun har sin legitime plads i øvelse til eller faktisk handling med forplantning for øje, at sex ikke har sin egen velsignelse i den lyst og glæde, som hører til intim omgang både in- og eksklusiv kønslig forening og emotionel nærkontakt uden fysisk berøring. Til støtte for en ikke for snæver tolkning af Paulus ordvalg finder vi i det forhold, at Paulus allerede i Rom. 2:14 anvender ordet φύσις i beskrivelsen, at hedningerne af sig selv gør det, som loven siger, altså at loven (jødernes lov) er naturlig for hedningerne, hvilket ses i deres gode gerninger. Her vil det ikke være rimeligt at tolke det således, at lovens gerninger hos hedningerne er betinget af deres fysiologi, deres skabelse som mennesker. Derfor kan Paulus udmærket mene, at for hedningerne, når de følger de værdier, som de nu engang bærer med sig, som en kombination af deres driftsliv og kulturer, lever et naturligt liv og har en naturlig adfærd, som på nogle punkter er sammenlignelige med jødernes lov og dermed er et tegn på, at de har "loven skrevet i deres hjerter," Rom. 2:15, uden at dette kan forstås bogstaveligt. Ligeledes anvender Paulus ordet φύσις i 1. Kor. 11:14 til at argumentere for, at mænd af naturen ikke har langt hår, selvom Paulus udmærket ved, at hårmode er et kulturelt fænomen, så heller ikke her anvender Paulus ordet φύσις bogstaveligt. Vi finder ikke udtryk med ordet φύσις i relation til seksualitet andre steder i bibelen. Det er vanskeligt at læse ud fra dette ene skriftsted, Rom. 1:26, at der skulle være en skabelsesorden, som homoseksualiteten er synd imod.

57.

Plan A - plan B - hvad er plan C?

I teksterne, hvor Jesus taler om skilsmisse, Matt. 19:3-10 og Mark. 10:2-12, ser vi, at Jesus opererer med flere niveauer af guddommelig orden. Han taler om, hvordan det var tænkt i begyndelsen. Dernæst hvad Moses, den store lovgiver, har formidlet af orden. Endelig proklamerer Jesus, "men jeg siger jer," en ny orden, en ny lov. I teologiens historie er der flere eksempler på beskrivelser af, hvordan den oprindelige paradisiske tilstand i verden var baseret på en gerningernes pagt mellem mennesker og Gud, hvor hver part havde sine forpligtigelser overfor hinanden i et balanceret forhold. Efter syndefaldet tager Gud initiativet til et antal nådens pagter, f.eks. Guds pagt med Kain, udtrykt med kainsmærket, Guds pagt med Noa, udtrykt med regnbuen, Guds pagt med Abraham, udtrykt i omskærelsens tegn, og Guds pagt med Moses, udtrykt i Påskemåltidet og Loven. Guds nådesinitiativ når sin kulmination i Kristus, "den nye pagt ved mit blod," hvis tegn er dåben og nadveren samt den nye kærlighedens lov skrevet i menneskehjerner, der er født på ny. Denne tænkning kunne beskrives ved at sige, at Gud havde en plan A, men da den plan ikke kunne gennemføres p.g.a. menneskenes brud med Gud, satte Gud plan B i værk, som fungerede i en tid indtil Gud afskaffede plan B ved at lade plan C træde i kraft. I eksemplet med skilsmisse siger Jesus, at skilsmisse ikke var en del af plan A, men blev en del af plan B, under visse omstændigheder, og i plan C, skærper Jesus kravene med henvisning til den oprindelige plan A. Teologer har set de forskellige pagter i lyset af den bibelske tidsforståelse, at skabelsen, inklusiv mennesket, er under stadig udvikling. Med et ikke bibelske udtryk kan man sige, at Gud er omstillingsparat, og måske betydeligt mere omstillingsparat end det har vist sig, at hans folk er. Hvis man skulle tage spørgsmålet om homoseksualitet ind i denne tænkning, må vi først konstatere, at der ikke er bibelsteder om homoseksualitet i lighed med Jesu henvisninger i spørgsmålet om skilsmisse. Alligevel kan der stilles nogle spørgsmål, som ikke er enkle at besvare, men som dog er interessante blot ved at blive stillet: Var homoseksualitet med i Begyndelsen i Guds plan A? Er homoseksualiteten et resultat af menneskeslægtens forvaltning af skaberværket? Har vores indsigt i, hvad Guds plan C i Jesus Kristus går ud på givet os grund til at forholde os anderledes til homoseksualiteten, end hvis vi stadig var under Moseloven i Guds plan B?

58.

I relation til offentlig orden

I 1. Kor 6:12 skriver Paulus, at "alt er tilladt mig, men ikke alt gavner." Der er altså noget, som ikke gavner, selvom det er tilladt. Det, der ikke gavner, kan dreje sig om noget, der skader enten personen selv eller andre personer. Prostitution, polygami, utugt, voldtægt og pædofili er sådanne tydelige eksempler, hvor det måske ikke er oplagt, at der er en skadelig og dermed ikke gavnlige betydning for den udøvende, den, der gør disse ting, men klart for enhver, at der er ofre, nogen, for hvem handlingerne absolut ikke er gavnlige. Enhver hetero- eller homoseksuel aktivitet kan potentielt have en ikke gavnlige konsekvens, hvilket sker i enhver situation, hvor den ene part tvinger eller betaler en anden part for en seksuel ydelse, eller hvor mindst en af parterne allerede har et forpligtende og intimt forhold til tredje part, f.eks. pårørende, forældre, partner eller søskende, som bliver indirekte krænket. Der er også andre forhold, der ikke er gavnlige selvom "alt er tilladt" i snæver betydning. Det Nye Testamente har en række beskrivelser af sådanne ikke gavnlige forhold, som vi samlet kan sammenfatte i sætningen: Forstyr ikke den offentlige orden og kränk ikke moralen i det lokalområde, hvor menigheden er, med din kristne frihed, med de konsekvenser, at dine handlinger i frihed blokerer for udbredelsen af evangeliet, når mennesker omkring forveksler dine ord og handlinger med andre budskaber og umoral. Det lange afsnit i 1. Kor. 7:1-40

indeholder en del anvisninger, hvor hensynet til omgivelsernes bedømmelse er vigtig. Mest markant har vi i de såkaldte hustavler, 1. Pet. 2:11-3:12, Ef. 5:21-6:10, Kol. 3:12-4:3, ens formaninger til alle om at underordne sig de ordninger og forventninger til godt borgerskab, som findes i den nærmeste kontekst. Jesu komme til verden og hans underordning af de menneskelige og kulturelle forhold for at kunne formidle frelsen til alle mennesker, er det afgørende argument, som sættes op som forbillede til efterfølgelse for alle kristne. Med den forankring i inkarnationens nødvendighed og betingelser følger formaningerne til slaverne, til slaveejerne, til kvinderne, til børnene og til mændene. Alle formaninger kan sammenfattes i dette: I skal underordne jer hinanden og samfundets almene forordninger, for at undgå, at menigheden bliver betragtet som en umoralsk, en politisk og en samfundsomstyrtende bevægelse og af disse grunde hindres i at udbrede evangeliet om Jesus Kristus. I 1. Pet. 2:12 udtrykkes det på denne måde: "Lev jeres liv blandt hedningerne sådan, at de ... kan få syn for jeres gode gerninger og prise Gud for dem." Rom. 13:1-10 er skrevet i samme forståelse. Samtidig ved disse formaninger om at tage hensyn til den offentlige orden, har vi de generelle og langt overvejende friheds-, ligheds- og broderskabs/søsterskabsidealiser. F.eks. de fire klassiske steder, hvor Paulus sletter alle skel mellem mennesker, Rom. 10:12, 1. Kor. 12:13, Gal. 3:28 og Kol. 3:11. Disse generelle udsagn kendetegner livet i kirken og kommer til at præge kirkens liv og meningsdannelsen i den helt frem til moderne tid. I Jesus Kristus er der ikke forskel på jøder og græker, mand og kvinde, slave og fri, o.s.v. Vi ser, at den første kirke udmærket kunne have en generel og klar teologi om alle menneskers ens værdi og status i Jesus Kristus, men samtidig opfordre de kristne til at lægge bånd på sig selv og deres egen frihed, fordi det ikke ville være gavnligt for udbredelsen af evangeliet. Missionen er vigtig. Inden for samme forståelsesramme har vi formaningerne om, at kvinder ikke må optræde som lærere eller optræde som offentlige talere, f.eks. 1. Tim. 2:12, 1. Kor. 14:34., samtidig med at Paulus benytter kvinder i tjeneste i menighederne, f.eks. 1. Tim. 3:11, og det er kendt fra Apg. kap. 18, at Priskilla bliver lærer for den fremgangsrigge Apollos og forklarer ham Guds veje mere udførligt, Apg. 18:26. I forhold til homoseksualiteten er det ikke kun et spørgsmål om, hvad der er tilladt og ikke tilladt, eller rigtigt og forkert. Det er også et spørgsmål, om det er gavnligt, dels gavnligt for de personer, det drejer sig om, og dels gavnligt i forhold til den offentlige orden og moral. I og med at homoseksuelle udgør så få personer og har været genstand for samfundets nedsættende og diskriminerende holdning i århundreder, kan der ikke være tvivl om, at alle steder, hvor homoseksuelle og heteroseksuelle kan omgås hinanden med værdighed og samarbejde i et miljø af gensidig accept, vil være velkomne og gavnlige. I forhold til det omgivne samfund er det imidlertid mere sammensat. Billedet af homoseksuelle og samfundets sym- og antipatier er farvet af de vidt forskellige bevægelser og subkulturer med homo-, bøsse- og lesbisk fortegn, som markedsfører sig med vidt forskellige dagsordener, og hvor det, for nogle af bevægelsernes vedkommende, kan være svært at få øje på et kristent menneskesyn, snarere det modsatte. Den generelle fordømmelse af homoseksuelle har fremmet fremkomsten af subkulturerne, hvor troskab og kærlighed ikke er blevet prioriteret, tværtimod. (Parallelt hermed har kvinders adgang til ordination været hæmmet af den militante feminisme.) Alene det at sætte homofili på kirkens dagsorden vil af mange, både i kirken og udenfor, blive opfattet som at stå i ledtog med nogle af disse homobevegelser eller ideologier. Det er bestemt ikke gavnligt for kirken. Samtidigt forandres den offentlige opinion ganske hastigt. Positiv accept af homoseksuelle og synligheden af homoseksuelle i det offentlige rum vinder mere og mere almen forståelse. Kirkens afstandtagen fra homoseksuelle personer eller fordømmelse af åben homoseksuel praksis vækker imidlertid større og større forargelse i den del af befolkningen, for hvem kirken har mistet sin kontakt med verden ved sin generelle fordømmelse og syndiggørelse af alt, der har med lyst og nydelse at gøre, både af seksuel og af forbrugsmæssig karakter. I den af

oplysningstiden og den kristne humanisme formede vestlige kultur står kirkens fordømmende holdning til menneskers udfoldelse, herunder homoseksuel praksis, som en større og større hindring for evangeliets udbredelse. Den homoseksuelle praksis af kultisk eller synkretistisk karakter, måtte kirken i Romerriget og Israelitterne i de kana'anæiske frugtbarhedsreligioners tid nødvendigvis tage skarp afstand fra. Hvis kirken fortsat, i vores del af verden og vores tid, opretholder sin afvisning af homoseksuelt samliv, med henvisning til situationerne i Bibelens kontekst, er kirken med til at sikre, at store dele af almenbefolkningen ikke fatter, hvad kristendom går ud på. Deri er kirken i dag og i vores kontekst til forargelse for verden. Verden er dog ikke ens. Det, der i Skandinavien vækker henholdsvis respekt og forargelse, vil måske i Afrika eller Indonesien vække andre aversioner. Det gode vidnesbyrd, som mennesker ser de kristne lever i én del af verden, er måske ikke et godt vidnesbyrd i andre dele af verden, men kan stå i vejen for missionen. Sådan ved vi allerede, at selvom kirken både accepterer og fremmer kvinders adgang til præsteembedet, er der ganske stor forskel på, hvordan kvindelige præster kan få embede i kirken, og hvordan det omgivne samfund accepterer deres tjeneste, eller ignorerer den, hvilket absolut har konsekvenser for evangeliets udbredelse. Med kvindelige metodistpræster er det således, at selvom kirken globalt har en og samme holdning, nemlig at kvinder har lige adgang til præstetjenesten, er betingelserne for kvindelige præster ganske forskellige afhængig af omgivelserne. På tilsvarende måde vil det være for homoseksuelle. En ting er kirkens stillingtagen, noget andet er det, hvordan kirkens holdning og praksis modtages i forskellige dele af kirken og i de lokale miljøer, hvor kirken lever sit liv. Sådan er det allerede nu, hvor kirkens officielle holdning modtages forskelligt i Tulsa, i Stockholm, i Kitwe, i Bergen, i Strandby og i Odense. Hvilken holdning til homoseksuelle vil i vores Skandinaviske kontekst være en hindring for menighedens evne til at evangelisere? Hvilken holdning til homoseksuelle vil i Norden være gavnlig for kirken og for verden, så den gavnlighed kan være med til at bestemme, om vi vil bruge den frihed til alt, som er os givet i Kristus Jesus?

The Wesleyan Quadrilateral

59.

Alt, hvad vi har studeret indtil nu, skal lede os frem til at bringe de klassiske wesleyanske retningslinier for teologisk arbejde i anvendelse. Det såkaldte The Wesleyan Quadrilateral, eller som gengivet i Thorvald Källstads bog: Den gode grunden (Dansk: På sikker grund), står omtalt i The Book of Discipline 2008 og 2009 § 104, dansk version se Kirkeordningen 1997 § 63. Måske vil det være gavnligt med en opdateret læsning. Kort gengivet består The Wesleyan Quadrilateral i følgende: Metodistkirken søger Guds vilje, som den åbenbares i *Bibelen*, belyses gennem den kristne *tradition*, levendegøres i personlig *erfaring* og bekræftes gennem den rette brug af *forstanden*. Studiet af kirken og homofili har hidtil inddraget elementer fra alle fire retningsgivere. Ganske megen opmærksomhed er givet til Bibelen, selvom de bibelske tekster er få og ikke direkte kompatible med vor tids spørgsmål. Granskning af det bibelske udsagn gør det svært at hævde, at der skulle være bibelsk belæg for opretholdelse af en afvisning af mennesker p.g.a. deres homoseksuelle identitet, orientering eller praksis. Det er også svært i Bibelen at finde en direkte og specifik adresseret støtte til homoseksuel orientering og praksis. Den kristne tradition er den svageste retningsgiver i spørgsmålet om kirken og homofili. På den ene side har kirken i århundreder taget afstand fra homofili, ligesom samfundet har det. Samtidig har kirken og de kirkelige

miljøer været steder, hvortil personer med homoseksuel orientering har søgt hen for at finde fristed og accept. Kristendommens menneskesyn har betydet, at homoseksuelle har kunnet finde plads. Der er heller ikke noget mærkeligt i, at homoseksuelle personer har søgt til miljøer, hvor kravet eller idealet eller hyppigheden af cølibat var tilstede. Derfor har ørkeneremitager, klostre, præsteembeder, college fellows og orgelbænke tiltrukket forholdsvis flere homoseksuelle end andre steder i samfundet, ligesom forholdsvis flere homoseksuelle har fundet deres kald som omrejsende vækkelsesprædikanter, diakonisser og missionærer. Kirken er i hele sin tradition blevet velsignet af homoseksuelle personers succesfulde tjenester. Dette er dog ikke traditionens accept af homoseksuel praksis. Fra de samme miljøer, hvor cølibat har været krav eller ideal, har vi også de belastende beretninger om overgreb, hvilket hører med til kirkens syndighed og skyld, men som dog siger noget om, at man ikke har fulgt Paulus råd i 1. Kor. kap. 7, at cølibatet og afholdenheden skal være selvvalgt og frivillig, hvis ikke, er det bedre at leve i fast forhold for at undgå synden og utugten. Med anvendelse af David Kvebæks terminologi vil vi også i fremtiden kunne forvente, at homoseksuelle personer tiltrækkes af miljøer, hvor der er brug for personer med stor kapacitet og øje for hele omsorgsområdet, for det er der, hvor homoseksuelle ofte er ressourcestærke. Erfaringen som retningsgiver vokser sig stadigt stærkere i takt med, at flere og flere kristne får øje på Corneliuspersonerne i de lokale kirker og modtager Guds velsignelser gennem dem. Med den sidste retningsgiver, forstandens rette brug, har vi forsøgt at gøre brug af en fornuftige læsning og refleksion af bibeltekster. Traditionen og erfaringen er her vurderet med forstanden og i lyset af vore samlede kundskaber. Til forstanden som retningsgiver hører også de tanker, som gøres i samspil med andre tænkere i vores kultur. Her må inddrages Verdenserklæringen om Menneskerettighederne, som går tilbage til de franske frihedsideal og den officielle vedtagelse af De forenede Nationers Generalforsamling den 10. december 1948. Menneskerettighederne er fremelsket i humanismens ånd og forsøgt formuleret ud fra en antagelse om, at der er en naturlov, som ligger bag alle kulturer og religioner og samfund. Det er også muligt at se menneskerettighederne som fremelsket i en kristen tradition, fordi oplysningstiden og humanismen så absolut er født ud af en kristen tænkning, om en overfor den kirkelige institution selvstændig og fjendtlig tænkning. Menneskesynet og frihedsidealene, som bærer menneskerettighederne, er formet med den kristne tradition som katalysator. Her regnes de grundlæggende menneskerettigheder, om alle menneskers ligeværdighed og krav om ligestilling i samfundet, for forstandens og fornuftens retningsgiver. Ordet homoseksuel e.l. står ikke nævnt direkte i menneskerettighederne, men er dog inkluderet i flere af dens artikler. Når vi har gjort vort arbejde med Bibelen, Traditionen, Erfaringen og Fornuften, skal vi, under bøn til Gud og samtale i det kristne fællesskab, bringe de fire i samspil og med vores hele person træffe vore konklusioner, som vi med hjernen formulerer så tydeligt og kommunikativt, vi kan.

Forslag til konklusioner

60.

Udover de bibelske tekster, som omhandler homoseksuel praksis i sammenhæng med afgudsdyrkelse, synkretisme, voldtægt og prostitution, er der ingen bibeltekster, som omhandler den type homoseksualitet, hvor to parter frivilligt vælger hinanden og opbygger en relation, der inkluderer gensidig kærlighed til hinanden og erklæret forpligtende troskab.

61.

Metodistkirkens bestemmelse, at “The United Methodist Church does not condone the practice of homosexuality and consider this practice incompatible with Christian teaching,” er ikke holdbar og bør slettes. Bestemmelsen er kun rigtig, hvis man læser bestemmelsen som en simpel konstatering af, at sådan har den kristne lære været indtil nu. Men ud fra hvordan kristen lære bør være eller bør reformuleres til at lære, er der ikke grundlag for en bestemmelse, som positivt fordømmer homoseksuel praksis.

62.

Homoseksuelles civile ret til at indrette sig i faste forhold og skabe en familie bør Metodistkirken støtte og medvirke til. Ægteskabet er en institution, som har sit indhold, og er ideelt set rammen for børns tilblivelse og opvækst. Jeg tør ikke umiddelbart foreslå, at kirken skal støtte eller foretage vielser af personer af samme køn. Min forståelse er, at ægteskabet skal reserveres til det heteroseksuelle parforhold. Registreret parforhold er en ny civilretslig samlivsform, som jeg udmærket kan foreslå at kirken støtter, i givet fald som en kirkelig velsignelse af indgået registreret parforhold. Jeg vil ikke foreslå, at det hverken kaldes ægteskab eller ægtepagt eller bryllup, da det ikke er identisk med ægteskabet. En kirkelig ceremoni med tilspørgsel om gensidigt livslang troskab og en forbøns- og velsignelseshandling kan indgå i kirkelig velsignelse af registreret parforhold.

63.

Kirkens støtte og medvirken til indgåelse af registreret parforhold leder for mig at se ikke automatisk til, at der også gives støtte til adoption af børn eller ret til kunstig insemination af kvinder, som lever i registreret parforhold. Det er ingen rettighed at få børn, hverken at føde børn eller adoptere børn. Når jeg reserverer mig i forhold til at støtte, at registrerede parforhold kan få børn, er det ud fra min begrænsede indsigt i, hvordan henholdsvis det mandlige og det kvindelige er tilstrækkeligt tilstede i en homoseksuel sammenhæng, for at barnet med rimelighed har både mandlige og kvindelige forbilleder at kunne identificere sig med i den kønslige identitetsudvikling. Det kan godt være, at det mandlige og kvindelige er fuldt ud tilstede i et homoseksuel forhold, men jeg er ikke sikker. Gud skabte menneskene, som et billede af sig selv, med både det mandlige og det kvindelige. Ved sikringen af rammerne for et barns opvækst er det rimeligt at fordrø, at der er gunstige betingelser for udviklingen af både det mandlige og det kvindelige hos begge køn. Derfor kan jeg ikke foreslå, at homoseksuelle i registreret parforhold får ret til adoption eller kunstig insemination. Jeg ved godt, at denne reservation mere har en signalværdi end reel værdi, da mange børn vokser op hos enlige forældre eller bliver bragt med ind i homoseksuelle familier. Jeg ved også, at såvel enlige forældre og homoseksuelle familier fostre børn, som har anden seksuel orientering end deres forældre. Det ændrer dog ikke ved, at jeg ikke har tilstrækkelig indsigt til at foreslå, at kirken støtter at registrerede parforhold kan adoptere eller få kunstig insemination.

64.

Kirken har et sæt regler for kandidatur til tjenesten som ordineret. I disse regler spørges der ikke til seksuelle præferencer eller lignende forhold, bortset fra bestemmelsen om, at åbenlyst praktiserende homoseksuelle ikke kan godkendes som kandidater af denne ene årsag, at de er homoseksuelle. Hvis kirken kommer frem til at slette udsagnet om, at homoseksuel praksis er uforeneligt med kristen lære, er der kun ét argument for at opretholde forbudet mod praktiserende homoseksuelles adgang til præsteembedet, og det argument er, at de personlige relationer mellem homoseksuel præst og menighedens medlemmer kan blive vanskelig, samt

at præsten kan være et ikke ønsket forbillede for især børn og unge. Dette argument er imidlertid så kulturelt betinget, at det ikke kan opretholdes generelt. Derfor foreslås det, at den begrænsende bestemmelse, som udelukker praktiserende homoseksuelle, slettes, og at de almindelige regler for kandidatur anvendes på alle: Kan vi se åndens frugter i deres liv, Gal. 5:22? Kan vi se næstekærlighedens gerninger i deres liv, Matt. 25:31-46? Leder de andre mennesker til Kristus? Vidner deres liv om, at de kender Gud som en tilgivende Gud? Og alle de andre spørgsmål, som vi finder i proceduren for antagelse af kandidater til den ordinerede tjeneste og Den Historiske Prøve. Hvis der kan svares bekræftende på alle disse spørgsmål og foretages en positiv anbefaling ud fra disse kriterier, har vi intet grundlag for at tilsidesætte Guds gerning i sådanne personer ud fra et eneste kriterium: deres seksuelle orientering og liv. Det er dog ikke givet, at der kan anvises en tjeneste, en udnævnelse til et præsteembede for en, som er praktiserende homoseksuel. Det afhænger af, om der er en placering, hvor tjenesten vil blive modtaget. Den menighed, der anbefaler, kan måske ikke modtage vedkommende person, og måske vil det oven i købet været bedst for kandidaten ikke at gøre tjeneste det sted, hvor han eller hun er vokset op. Ansættelse og udnævnelse er ikke automatisk lette følger af at godkende praktiserende homoseksuelle til ordination.

Kairos

65.

Kan Metodistkirken?

Mine tanker om kirken og homofili er ikke af ny dato, selvom nedskrivningen ikke har fundet sted tidligere. Min tilbageholdenhed skyldes usikkerhed, om kirken kan behandle denne sag og gøre det værdigt og træffe beslutninger. Usikkerheden er dobbelt:

66.

Natan og Kejserens Nye Klæder

Profeten Natan kommer til David og fortæller ham en historie, som sætter ting i et perspektiv, David udmærket kendte til, men som han ikke evnede at se i det lys og med de konsekvenser, budskabet i Natans historie indeholder. Natan fortæller intet nyt, David ikke allerede er klar over. Alligevel bliver Natans profeti et spejl, som hjælper David til at se klart, at fælde dom og til at handle, se 2. Sam. 12:1-14 og Salme 51. Hvis Natan havde fordømt David, ville det blot have vakt Davids vrede og modstand. Det gjorde Natan netop ikke, men hans historie blev det spejl, hvori David selv dømte, selv bragte sig på ret vej efter forsyndelsen mod Urias. Det er den gode beretning, som viser os, hvordan evangeliet helst skulle fungere hos os. Vi skal ikke dømme eller fordømme hinanden. Kristus kom ikke til verden for at dømme verden, Joh. 3:17. Men i evangeliet spejler vi os, så vi selv kan se vore fejl og finde den rette vej, når vi er gået forkert. Hvad sker der, hvis vi tager fat på spørgsmålet om kirken og homofili og indser noget, som vi ikke så tidligere? Hvad sker der, hvis vi begriber, at vi tog fejl? I første omgang må vi bede Gud om tilgivelse for de smerter, som vore fejl måtte have udløst. Vores bøn vil altid være: Kyrie eleison! Derefter er vi nødt til at handle på den indsigt, vi har fået. Men hvis vi indser og ikke vil forandre, bliver smerten uudholdelig eller i det mindste som i Kejserens Nye Klæder, hvor kejseren og alle omkring ham havde indset sandheden. Men så længe ingen sagde noget, fordi ingen havde formuleret og artikuleret sandheden, kunne kejseren uden at føle skam gå nøgen gennem byen til alles stiltiende accept. I samme øjeblik barnet udtalte den sandhed, som alle kunne se, men ikke evnede at udtale, blev situationen

straks forvandlet til en blanding af latter og forargelse. Der var ingen vej tilbage, og illusionen om kejserens fine klæder var umulig at opretholde, uanset hvad han selv og det ganske hof påstod. David kunne heller ikke opretholde sin opfattelse af det arrangerede mord på Urias. I samme øjeblik han havde spejlet sig selv i Natans historie, var han prisgivet den nye sandhed, som tonede frem for ham. Hvis kirken tager fat på behandlingen af spørgsmålet om kirken og homofili, kan personer i kirken vælge to veje. Enten at undlade at engagere sig og skubbe problemstillingerne og studierne over på andre. Det er den sikre måde at holde alle veje åbne på, også vejen for tilbagetoget. Eller at gå ind i processen for en seriøs søgen efter svar. For de personer i kirken, som går på den vej, vil der ikke være nogen vej tilbage, heller ikke flugtvejen. Den vej vil føre til indsigter, som kan betyde handlinger i lighed med de handlinger, som David effektuerede. Den vej kan også føre til oplevelsen af at være med i et optog med den nøgne kejser, men nu omgivet af latter og forargelse, fordi nogen fastholder illusionen, samtidig med at andre er holdt op med at se de dyrebare klæder. Sagt på en anden måde: Hvis kirken tager fat på en seriøs granskning af spørgsmålet om kirken og homofili, kan kirken ikke senere lade som om den seriøse granskning ikke har fundet sted og den opnåede viden ikke eksisterer, men resultatet kan medføre større smerte end tavsheden, hvis kirken ikke agerer i overensstemmelse med granskningens resultater. Der er dog mange ting, der tyder på, at kirken befinder sig et sted, hvor det ikke er muligt at udskyde behandlingen længere, hvis troværdigheden skal bevares. Der er et kairós foran os.

67.

Holy Conferencing

Den anden usikkerhed drejer sig om, hvorvidt kirken har tilstrækkelig teologisk indsigt og åndelig dømmekraft samt mod til handling. Har Årskonferencen tilstrækkelig teologiske og åndelige ressourcer til at magte udfordringen? Kan vi løfte sagen i fællesskab med de øvrige skandinaviske Årskonferencer? Evner Centralkonferencen og dens råd at lede en sådan proces og bevare kirkens enhed? Der er megen tale om Metodistkirkens tradition med Holy Conferencing, men lille erfaring med at arbejde i Holy Conferencing. Kirkens konferencer, inklusiv Generalkonferencen, viser sig nogle gange at være en karikatur af Holy Conferencing ved at presse tiden, arbejde uforberedt, politisere problemstillingerne, være dårligt forankrede i Bibelen, Traditionen, Erfaringen, Fornuften, fremtvinge afgørelser ved demokratisk afstemning før der er opnået en tydelig fornemmelse af konsensus. Det er en kunst at kunne fremstille en sag enkelt og tydeligt, men forenkling og simplificering er også det nærmeste, man kan komme på lodret løgn uden at lyve. Vi har før set, at vore konferencer og besluttende organer er havnet i fordummende overfladiskhed eller slørende problematisering. Det er ikke en værdig måde at praktisere Holy Conferencing, selvom rammen kan indeholde bøn og lovsang. Men, hvis der er vilje til det, kan kirken praktisere Holy Conferencing, som bygger på den forståelse, at Helligånden vil vejlede kirken i hele sandheden, Joh 16:13, og at kirken kan praktisere konference som de første apostelmøder, Apg. 15:1-35, hvor diskussion og samtale og bøn og gudstjeneste er den smeltedigel for ny meningsdannelse, som leder til konsensus, at Helligånden og vi har besluttet, Apg. 15:28. Heri ligger dels en søgen efter Guds vilje, og dels at kirken selv tager ansvar og træffer beslutning. De to i forening. Det ligger i Jesu bemyndigelse af sine disciple, f.eks. Joh. 21:15-19, at inddrage kirken i beslutningerne om vejen frem. Kirken kan ikke være kirke, hvis den læner sig tilbage og begrænser sin opgave til at søge Guds vilje. I spørgsmålet om kirken og homofili synes jeg at kunne se, at Gud faktisk har tilkendegivet sin mening, men at han venter på, at kirken også skal mene noget og tage ansvar. Det er en del af det forhold, at Ordet blev kød og tog bolig iblandt os. Det er den stadige pågående inkarnation, der udfordrer kirken til risikovillig tro og ansvarlighed ved at komme til afklaring. Der er et kairós foran os.

68.

40 år og tiden er moden

I Norge har Metodistkirken arbejdet med homofilispørgsmålet med rapportering til Årskonferencen i Porsgrunn i 2007. Rapporten refererer fra samtaler om forskellige holdninger og opfordrer til respekt for personer, uanset hvilken holdning de har til spørgsmålet. De bibelske overvejelser er ganske korte med henvisning til Den Norske Kirkes lærenævn, som angiver bibelteologiske argumenter. I Sverige er homofilispørgsmålet en del af den økumeniske samtale, som er integreret i bestræbelserne på at danne et nyt kirkesamfund, hvori Metodistkirken er med. Baptistmenigheden på Norrmalm i Stockholm valgte i oktober 2009 at gå enegang med beslutningen om, at menigheden er villig til at foretage vielser af personer af samme køn. Svenska Kyrkan besluttede ligeledes i oktober 2009 at åbne for vielser af homoseksuelle. Svenska Missionskyrkan besluttede, at spørgsmålene om homofili ikke er en sag, som kirkesamfundet skal afgøre, men det er de enkelte menigheder og præster, der har myndighed til at træffe de nødvendige beslutninger. I Metodistkirken i Danmark har præsterne ønsket at tage fat på en behandling af kirkens holdning til homofili og kirkens praksis. Der skulle være mulighed for at nå frem til et resultat, måske et for Metodistkirken fælles skandinavisk eller nordisk resultat, som kunne lede til input på Generalkonferencen 2012 eller Centralkonferencen. Dermed ville sagen have været på Metodistkirkens dagsorden i 40 år, hvilket måske vil vise sig at være den tid, det tager, for en så kompliceret sag at nå den fornødne modenhed, så noget nyt kan fødes og betyde nyt liv for kirken. Denne skitse til studium skal ses som et bidrag til fri afbenyttelse og videreudvikling i denne sammenhæng.

69.

Stykkevis erkender vi, og stykkevis profeterer vi, 1. Kor. 13:9-12, og vi bevæger os i det stykkevise efter bedste evne og i bøn. Det gælder også spørgsmålet om kirken og homofili. Engang skal det stykkevise forsvinde, og vi skal kende fuldt ud, ligesom vi selv er kendt fuldt ud. Dermed er der altid en risiko for, at noget af det, vi i dag forstår som sandheder og indsigter, i det fuldkomne lys vil tage sig ud som stykkevis og mangelfuld og måske endda forkert viden. Den risiko er en del af det at være kirke på vej i efterfølgelse af Kristus. I vores stykkevise søgen har vi tillid til Talsmanden, som skal lede kirken i hele sandheden, Joh. 16:13. I bøn vil vi arbejde og lytte til Paulus ord til Timotheus, når han skriver: "Hold altid hovedet koldt, ... og fuldfør din tjeneste!"

Forslag til fremgangsmåde ved behandling af denne skitse til studie

70.

Kan skitsen anvendes til udarbejdelse af et studiedokument om kirken og homofili? Hvis "nej" må nogen anden fremkomme med en ny skitse, som kan opnå accept som fælles arbejdsgrundlag. Hvis "ja" kan fortsættelsen være:

71.

Er der bibeltekster, temaer og perspektiver, som ikke er med i skitsen, men som er nødvendige? Bør nye afsnit skrives? Bør nogle afsnit slettes p.g.a. indholdet?

72.

Er afsnittene sat i en passende rækkefølge? Er skitsens indre logik anvendelig? Eller skal afsnittene og dermed tankeopbygningen have en anden orden?

73.

Hvilke afsnit bør justeret, udbygges, forandres eller skrives helt om?

74.

Gennemarbejdelsen kan lede frem til en afsluttende beslutning om at godkende hele skitsen som et studiedokument til udsendelse i kirken.

75.

Skal der lægges en tidsplan for færdiggørelsen af studiedokument? Skal en tidsplan lægges under hensyntagen til eventuelle konkrete forslag til Generalkonferencen i maj 2012 og den efterfølgende Centralkonference?

76.

Skal udarbejdelse af studiedokument foregå i regi af præsterne i den danske Årskonference, eller skal bearbejdelsen foregå inklusivt, det vil sige med mulighed for input fra alle, som har et bidrag, der kan hjælpe os til større og bedre forståelse, f.eks. fra vore nabo Årskonferencer?

“ ... κατα την εμην γνώμην, δοκῶ δε καὶ πνεῦμα θεοῦ εἶχειν.”
1. Kor. 7:40 B

Strandby, Alle Helgen 2009

Tilføjelser 5. november 2009

Justeret 22. december 2009